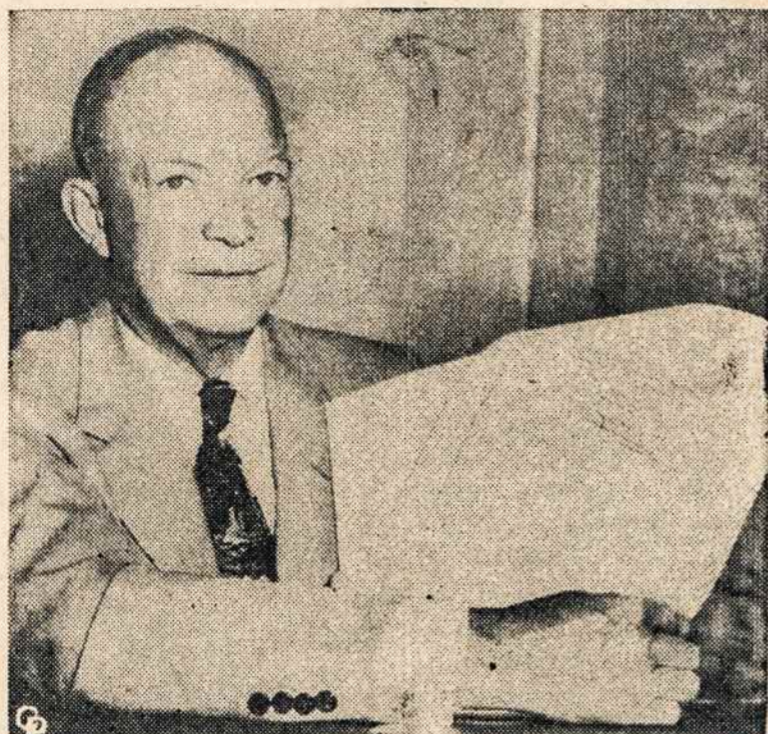

Mirė kardinolas Schusteris

Radijas pranešė rugpiūčio 30, kad Milane mirė kardinolas Ildefonsas Alfredas Schusteris.

Schusteris gimė 1880 sausio 20 Romoje; kunigu įšventintas 1904; įstojęs į benediktinus, buvo išrinktas jų viršininku 1918; paskirtas Milano arkivyskupu 1929; pakeltas į kardinolus taip pat 1929.

Schusteris vienas iš garsiųjų ir veiklių kardinolų, kuris pakėlė balsą prieš fašizmą, komunizmą, už socialines reformas pačioje Italijoje.

PREZ. D. EISENHOWERIS, "Baltuose Vasaros Rūmuose", Denver, Col., pasirašė farmoms parenti įstatymą.

NUSIZUDE DIPLOMATAS JAPONIJOJE

Japonijos diplomatas N. Higurashi, ekspertas Sovietų reikalams, buvo suimtas, kai perbėgęs sovietų atstovybės sekretorius Rastvorovas išpasakojė apie savo bendradarbius Japonijos valdžios įstaigose. Higurashi, pasirašęs savo prisipažinimą, išsako pro langą iš ketvirto aukšto.

ATBEGS IR JOHN O SEKEJAI?

Berlyne po Johno atbėgimo iš vak. Vokietijos per porą dienų suimta keli šimtai vakarų agentų, daugiausia priklausių gen. Gehleno grupei, finansuojamai amerikiečių. Vak. Vokietijoje uoliai palaikomi gandai, kad pas komunistus pabėgsių dar eilė valdžios pareigūnų, kad tokiu būdu būtų sudotas didesnis smūgis kanc. Adenauerio valdžiai.

LAIMĖJO PIRMĄ VIETĄ

Maskvos "Literaturnaja gazeta" pranešė, kad rugpiūčio 11 rašytojų draugijos susirinkime buvo kritikuojami "nihilistiniai rašytojai" kaip Pomerancevas, Lifšic, ir kt. Ryšium su tuo susirinkimu "Pravda" kritikavo laikraščius ir blogiausias informacijos pavyzdžius nurodė tris laikraščius; tarp jų pirmoj eilėj "Sovietiskaja Litva".

KUR DINGO BELAISVIAI?

Indokininijos kare prancūzai neteko 40,172 karių dingusių be žinios. Laikė, kad jie komunistų nelaisvėje. Dabar komunistai pranešė, kad jie gražins tik 9,138. Kur dingo kiti? Daugiausia nelaisvėje bus išmirę. Prancūzai grąžina komunistams 45,000 belaisvių.

Persijoje susektas sąmokslas prieš Zahedi vyriausybę; suimta apie 250.

RŪPESČIAI DEL ĮSTATYMO PRIEŠ KOMUNISTUS

Washingtonė jau apsižiūrėjo, kad įstatymas dėl kom. partijos narių sąrašų ir pranešimų apie pajamas ir išlaidas, dar tebegulįs vyr. teisme, nes buvo apskūstas esąs priešingas konstitucijai. Dėl prieškomunistinio naujai priimto įstatymo dabar jau kils klausimas, ar komunistai gali statyti savo kandidatūras Kongreso rinkimuose. Komunistė Gurley Flynn, kuri buvo teista pagal Smitho įstatymą, nori dabar būti renkama. Tik ne kaip komunistė, o kaip "nepriklausoma". Ar ji tai gali, departamentui neaiš-

Kova dėl fermerių prasidėjo

Prez. Eisenhoweris pasirašė Kongreso priimtą farmų įstatymą, kuriuo vyriausybės parama numatyta lanksti —vieniems produktams skirti daugiau paramos, kitiems mažiau, pagal tai, kurios prekės labiau reikalingos. Prezidentas pabrėžė: įstatymas prisidės prie to, kad galėtų prieinamom kainom pirkti maisto produktų.

Kitaip pažiūrėjo A. Stev-

Vėl tos lėkštės SKRAIDANČIOS LEKŠTELES

paskutinėm dienom pastebėtos viršum Šveicarijos 3 kl. aukštyje. Į policiją suplaukė apie jas daug pranešimų.

JAU IR LEKŠČIŲ PILOTAS

Norvegijoje dvi moterys policijai pareiškė, kad jos miške uogavusios; staiga jom pasirodęs tamsios odos vyras ilgais pūakais ir mėginęs su jom kalbėtis. Paskui jis pakilęs ir nuskrėdęs kažkokiu daiktu, kuris panašus į dvi sudėtas gilias lėkštes. Buvo įtartas amerikietis helikopterio lakūnas, kuris praeitą savaitę ten turėjo tarnybinius pratimus. Bet jis užsigynė nieko bendra neturįs su pasakojamu vyru, o kai jį parodė moterim, tos pasakė taip pat, kad ne tas.

AMERIKOS BALSAS I WASHINGTONĄ

Amerikos Balsas nuo lapkričio 1 iš New Yorko perkeliamas į Washingtoną. Persikraustymas nesukliudysias be pertraukos transliuoti visom 34 kalbom.

sonas. Jis paskelbė, kad įstatymas reiškia Eisenhowerio "cinišką" ūkininkam duoto žodžio laužymą. Esą Eisenhoweris zadėjęs palaikyti tvirtas aukštas kainas.

Gallupas apie rinkimų kovą

Gallupo institutas tikrino visuomenės opiniją, kokiais argumentais respublikonai ir demokratai randa pritarimo visuomenėje. Pasirodė, kad stipriausiai veikia demokratų argumentai apie padidėjusį ne darbą ir antroj eilėj jau apie respublikonų farmų politiką. Iš respublikonų argumentų stipriausiai esą Korejos karo baigimas ir antroj eilėj mokesčių sumažinimas? O kova prieš komunizmą? Tas argumentas jau veik neminimas.

25,000,000 DOL. BERLYNUI

Berlyne Amerikos aviacija surengė parodą aviacijai reikalingų frankių ir dalių, kurias gali gaminti Berlyno fabrikai. Amerika jų užsako už 25 mil. dol. per metus. Tuo būdu bus duota darbo Berlyno darbininkam.

25,000 tonų kukuruzų

prezidentas Eisenhoweris įsakė pasiųsti Austrijoje nukentėjusiems nuo potvynio.

ZUVO SU LEKTUVU 24

Amerikos bombonešis B-36 prie Rapid City nukrito ir sudegė. Jame žuvo 24, sunkiai sužeisti, bet dar gyvi liko 3. Priežastis neišaiškinta.

Ar Paryžius sprendimą atidės?

Prancūzijos parlamentas rugpiūčio 28 pradėjo svarstyti europinio saugumo bendruomenės sutartis. Tai vienas iš klausimų, kurie sudomino ir visuomenę. Publikos ložės buvo užimtos, ir eilės laukė gatvėje. Bet parlamente nebuvo paties min. pirm. Mendes-France. Jam diskutijos vistiek, nes jis nesiūlo sutarčių tvirtinti, ir jo vyriausybė neatšistatydins nuo to, ar sutartys bus patvirtintos ar nepatvirtintos.

Pirmasis pasisakė socialistas buvęs min. J. Moch. Jis priešingai bendruomenei. Jose Prancūzija būsianti izoliuota — taip, kaip ji buvusi izoliuota ir viena prieš visus Briuselio konferencijoje. Vienas iš MRP atstovų pakyla ir šūktelia: Prancūzija ten nebuvo izoliuota, o pati izoliavosi... Bet Moch toliau tęsė, kad jis priešingai ne tik šiai bendruomenei, bet ir bet kokiam kitam formai, kuria Vokietijai būtų leista apsigalvoti....

Sutarties šalininkai su Robert Schumanu prieky neturi vilties, kad pasisektų parlamente surinkti daugumą už sutartį. Jie užsimojo bent siekti,

Petrovui, pabėgusiam sovietų atstovybės sekretoriui, Australijos valdžia sumokėjo 5,000 svarų už dokumentus, kuriuos jis atnešė iš sovietų.

Bostone iš kalėjimo pabėgo Elmer Burke, kalintas už 6 žmogžudystes. Rockland, Me., išsilaužė ir pabėgo du kaliniai.

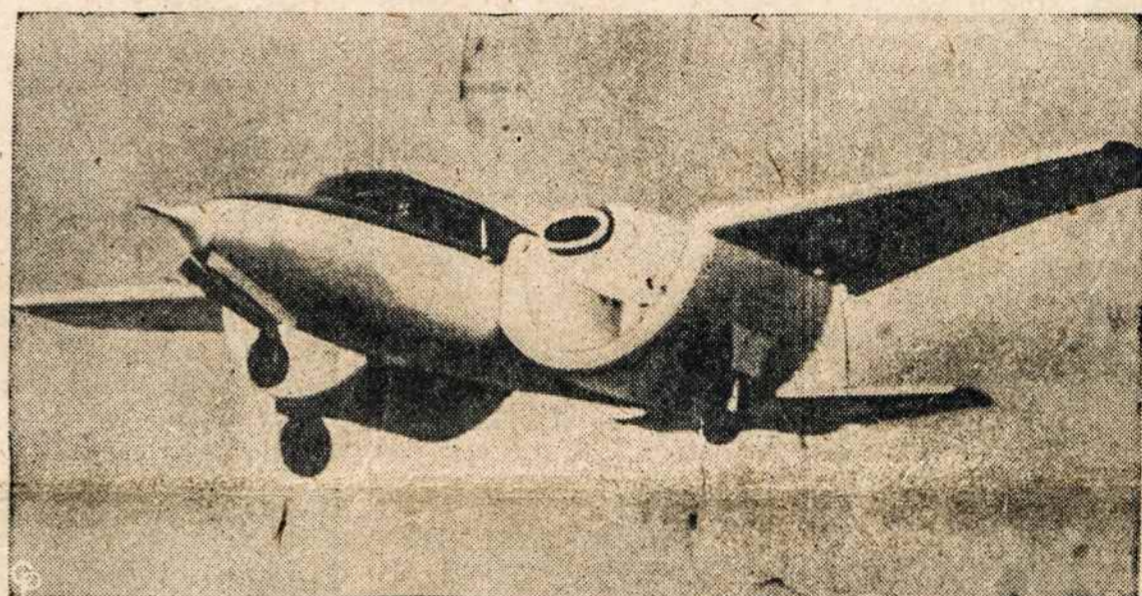
kad tvirtinimas būtų keliom savaitėm atidėtas, kad Mendes - France galėtų dar sykį tartis su kitais penkais bendruomenės nariais dėl pataisų. Mendes - France su tuo sutinka. Ir yra vilties, kad parlamentas dar šiuo tarpu nelai-

dos bendruomenės leisdamas min. pirm. toliau šnekėtis. Juk parlamentui dar geriau: bus patenkinta Maskva. Kad bendruomenei neleido dabar gimti: nebus taip labai supykus ir Amerika, kad gimimą tik atidėjo...

Sovietai ima jau grasinti

Maskvos "Pravda" paskelbė įspėjimą, kad eur. saugumo bendruomenė bus neperkopiama kliūtis Vokietijos klausimui išspręsti. Jei e. s. bendruomenė bus atmesta, tai įtempimas tarp Vakarų ir Rytų atslūgs. Rusija esanti suinteresuota, kad Prancūzija būtų stipri ir atsakytų nuo Amerikos įtakos. Tada lengviau spręsis ne

tik Europos reikalai. Berlyne sovietinis laikraštis "Taegliches Rundschau" jau grasina Anglijai ir Prancūzijai: jei bus priimta europinio saugumo bendruomenė ir tokiu būdu Britanija bei Prancūzija sulaužys su Sovietais sutartis, tai Sovietų S-ga imsiantis priemonių. Kokių — aiškiau nepasako.

WILLIAM H. CUSTER, Oxnard, Cal., yra padirbėjęs naujo tipo lėktuvą, kuris ore išsilaiko, skridamas 11 mylių ir valanda.

★ O JEIGU PRANCŪZIJA PASAKYS — NE? ★

Vokietija vistiek bus ginkluojama • Maskva norės pirkti atsikarmą nuo ginklavimo • Popierinės užtvartos Azijoje

Ši savaitė paveldėjo iš perietosios politinė tylą. Seniai taip netylėjo diplomatai. Nutilo jie nei Amerikoje, kurios pareiškė nei taip mėgsta išsikalbėti — kur reik ir kur nereik.

Po Briuselio konferencijos, kurioje kaip ant plauko pakibo europinio saugumo bendruomenės likimas, pritilo tuo klausimu Dulles, Mendes-France, Churchillis — taip kaip cirke nutyla visi trapecijose balansuojant akrobatui be jokio tinklo apačioje. Užėmė kvapą laukia — nutruks galvą ar atlaikys? Taip dabar visų akys nukreiptos į Paryžių, kur anoji bendruomenė turi perba-

ALLAN SHIVERS, naujai perrinktas Texas gubernatorius demokratas, bet prez. D. Eisenhowerio rėmėjas.

lansuoti per Prancūzijos parlamentą, atsiremdama į jos narių pakeltas rankas. Kad jų skaičius būtų pakankamas, net A. Stevensonas laišką rašė Mendes. Bet jeigu tų rankų per mažė bus, ir tarp jų bendruomenė nugarmės? O tik tokia išėitis dabar atrodo. Tąda geriau spektaklį atidėti. Ta atidėjimo kryptimi viskas daroma. Atrodo, kad taip ir bus padaryta, nors tai joks klausimo sprendimas, o laimėtas laikas bus įskaitytas Maskvos naudai.

Tačiau tytom jau svarstoma, kas gi daryti toliau, jei ta europ. cirkininkė anksčiau ar vėliau sprandą nusiukuks. Churchillio mintis — pakviesti Vokietiją tiesiog į Nato — neįvykdoma. J. Moch Prancūzijos parlamente jau galėjo iš anksto pasidžiaugti, kad Nato sprendimas tokiu klausimu reigalingas visų jo narių pritarimo. Prancūzija čia gali pasakyti savo veto.

Bręsta kitas projektas — tuo jau šaukti Amerikos, Anglijos, Kanados, likusių bendruomenės narių konferencija, ir joje rasti būdą Vokietijai apginkluoti. Bet čia kitas pavojus — pavojus palikti nuošaliai Prancūziją. O to taip ir laukia Maskva. Jau net dabar kom. Lenkija pasiūlė Prancūzijai sudaryti sąjungą prieš Vokietiją. Tuo tarpu Prancūzija šaltai Lenkijos siūlymą at-

metė. O ar atmes tada, kai Vokietija bus ginkluojama?

Tuo Sovietai labiausiai spekuliuoja, ir laukiama, kad šavo naują ofenzyvą išplėtos pradedant devintajai JT sesijai (rugsėjo pabaigoje). Kad tik būtų atsakyta nuo Vokietijos ginklavimo, sovietai pakartotinai siūlys derėtis dėl Europos saugumo pakto. O kad jis labiau viliojtu, siūlys naudingų prekybinių ryšių, kuriem ne tik Anglija, bet ir kiti Europos kraštai labai neabejingi. Kokis jums pelnas — galės sakyti sovietai — ir tai dovanai, visai dovanai: reikia tik nedaryti to "agresinio bloko" su europine bendruomene... Viliojimas tiek didelis, kad jau dabar Amerika nepajėgė atlaikyti prekybos suvaržymo su komunistiniais kraštais ir turėjo juos palaisvinti.

Taigi Europai artėja sustiprintas gundymas duona. Tuo pačiu metu Maskva Azijoje barškina kom. Kinijos ginklais: išviti Ameriką iš Azijos, "išlaisvinti" Formozą; o paskutinėm dienom padarė ir invaziją į salą, kurioje yra įsitvirtinę nac. Kinijos kariai. Pridėkim dar kom. Kinijos įkalbinėjimus Anglijos darbiečių svečiam, kad reikia Amerikos įtakos atsiskirti, tai viskas tada gerai eis...

Vis tai yra gasdinimas, kuris turi Azijos kraštus atbaidyti nuo antikomunistinio bloko naujai komunizmo agresijai

PAGALIAU PRABILO MENDES-FRANCE

Prancūzijos min. pirm. Mendes - France rugpiūčio 29 jau puolė parlamente europ. saugumo bendruomenės sutartis. Pirmu kartu jis pasisakė esąs joms priešingas. Tačiau jis pripažino, kad sutarčių atmetimas nesulaukys nuo Vokietijos ginklavimo. Bet ir klausiamas, jis nepasakė, kaip reikia išspręsti Vokietijos klausimą.

LEKTUVAS ORE "STOVI"

Californijoje, viršum Oxnardo, buvo pademonstruotas naujas lėktuvas, kuriam reikia tik 200 pėdų įsibėgti, kad pakiltų į orą ir per minutę pasiektų 3,000 pėdų aukštį. Skridamas šiaip po 180 mylių per valandą, jis gali savo greitį sumažinti iki 11 mylių ir dar išsilaikyti ore. Jam nusileisti reikia mažo ploto. Lėktuvas turi du motorus ir sveria pustrėčios tonos.

sulaikyti. Gasdinimas priderintas prie Manilos konferencijos. Kaip tik šią savaitę susirenka Maniloje, Filipinuose, aštuoni: Amerikos, Anglijos, Australijos, Filipinų, Pakistano, Prancūzijos, Thailando ir N. Zelandijos ministrai. Jų tikslas įkurti Seato (Southeast Asian Treaty Organization). Jau dabar nuo tos organizacijos susilaiko "neutralieji" — Indija, Burma, Indonezija, Ceylonas, kurie arčiau jaučia komunizmo pašonėje. Jie Azijoje galvoja panašiai apie bolševizmą kaip Europoje Anglija: reikia ne užtvartą prieš komunizmą statyti, bet su jais susitarti. Deja, santykiuose su komunistais tegali saugoti tik užtvartą, bet ir tai tik tada, kai ji nėra popierinės sutartys.

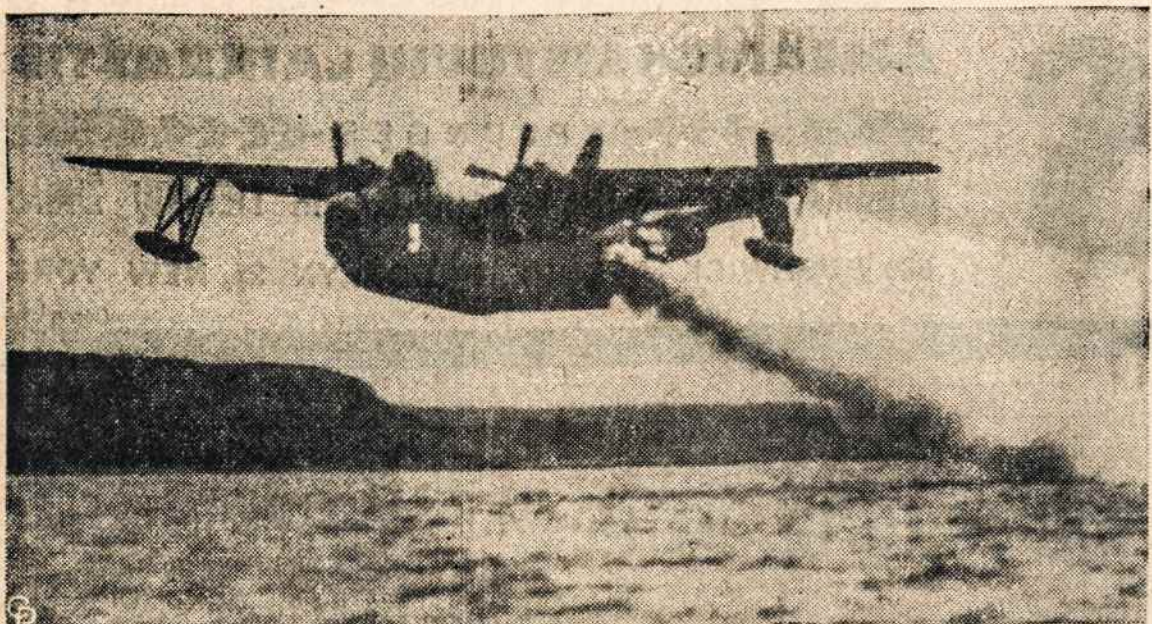
ZMONIŲ PERDAUG

Romoje šią savaitę susirenka apie 600 ekspertų iš 16 valstybių. Jie svarstys gyven-tojų pertekliaus klausimą ir būdus jam išspręsti.

Sionistų organizacijos lyderis Dr. Emanuel Neumann rugpj. 29 kritikavo Amerikos politiką dėl Izraelio. Esą atsakomybė už neramumus artimuosiuose rytuose žymia dalimi tenkanti Eisenhoweriui ir Dulles.

Kai bloga — reikalingas ir Dievas

Anglijoje bažnyčiose pasikelbtos maldos už giedrą, nes nuolatiniai lietus baigia gadin-ti visą derlių. Tokių metų kaip šiemet nebuvo nuo 1903.

PBM amerikiečių lėktuvas pakyla nuo Pescadores salos tarp Formozos ir raudonosios Kinijos. Valstybės sekret. J. F. Dulles pareiškė, kad amerikiečiai pasipriešintu raudonųjų invazijai į Formozą.

O ISTORIJA TIKRAI YRA LABAI REIKALINGA

Lietuvių Dienos 1954 rugsėjo nr. pradėjo skelbti įdomias Dr. J. J. Bielskio pastabas apie "Amerikos lietuvių Lietuvos laisvės kovoje". Autorius jas gerai pažįsta, nes yra buvęs Lietuvos konsulas ir vienas iš uolių veikėjų pirmojo pasaulinio karo metu kovoje dėl Lietuvos reikalų Amerikoje. Savo pastabų pradžioje iškelia reikalą parašyti Amerikos lietuvių istoriją ir nurodo ligšiolinius tokius bandymus:

"Pilnai parašyta Amerikos lietuvių istorija būtų nepaprastai įdomi ir neabejotinai naudinga. Tokios istorijos pradžia medžiagos yra knygoje "Amerikos Lietuviai", kurią parašė Jonas Jonyla — kunigas Jonas Žilinskas - Žilius. Be abejo, jau sunkokai toji knyga dabar yra gaunama. Gal kur nors pas pavienius asmenis arba kuriame knygyne galima šią knygą užtikti.

"Kai kuriose biografijose, kaip Širvydo, Balučio ir kitų, galima rasti geros medžiagos čionykščių lietuvių istorijai. Šliupo raštuose galima rasti nemažai, bet, žinoma, ten surašyta šališkai.

"Antrojo pasaulinio karo laikų JAV buvo sutraukusios didelį skaičių įvairių rašytojų. Iš jų tarpo buvo sudaryta "Nation - Wide Lithuanian Project." Tos grupės buvo užsimita parašyti Amerikos lietuvių istoriją ir išskirti lietuvių reikšmę šios šalies ekonominiame, politiniame ir kultūriniame gyvenime. Kiek tuomet teko patirti, vien svetimsaliai buvo tą grupę sudarę, pasikviesdami vos vieną lietuvių — Antaną Stelmoką. Suprantama, anoji grupė ketino tik anglų kalba, Amerikos vyriausybės lėšomis, didoką knygą apie lietuvius išleisti. Bet daugiau nieko apie tą projektą negirdėta. Matomai, visa tai, kaip ir su daugelio anų laikų "projektais", pranyko kaip burbulas. Vėliau paaiškėjo, kad daugumoje kairieji ir net aiškūs bolševikai į panašius rašytojų projektus sumarmėjo ir, žinoma, savotiškai "darbavosi".

"Prieš keletą metų Edward J. Kubatis iš Willow Springs, Illinois, pranešė spaudoje, kad jisai padaręs sutartį su stambia Amerikos leidykla, išleisti didoką Amerikos lietuvių istoriją anglų kalba. Prašė siųsti jam medžiagos. Ketinė darba baigti už pusantrų metų. Jau daug laiko praėjo, bet neteko nieko daugiau apie tai pastebėti.

"Redos, kun. S. Draugelis rinko statistines žinias apie Amerikos lietuvius, bet nieko nepastebėta, ar toji medžiaga

Spauda

panaudojama kokiais knyga. Būtų gera matyti tokį leidinį ir anglų kalba. Bet, rodos, labiau išsamesnę ir pilnesnę knygą tebutų galima išleisti vien lietuvių kalba.

"Rodos yra rengiama Amerikos lietuvių katalikų istorija. Apart to, reikia tikėtis, kad kur nors darbus istorikas kruopščiai atankioja, tvarko medžiagą tokiai istorijai išleisti. Gerai apdirbtas toksai veikalas turėtų didelės reikšmės lietuvių tautinės gyvybės išlaikymui."

Nors sakoma, kel tauta kuria istoriją, tol ji istorijos nerašo, bet Dr. Bielskio minčiai reikia labai pritarti, kad jau dabar Amerikos lietuvių istorija tikrai labai reikalinga tautinei gyvybei gaivinti.

Jos reikalingumą galėtų patenkinti autoriaus minima "Amerikos lietuvių katalikų

Vasaros 16 gimnazijos naujas direktorius

Vasaros 16 gimnazijos direktoriumi, pasitraukus A. Giedraičiui, Vokietijos Krašto Valdybos paskirtas dr. Vladas Literskis. Jis yra baigęs šiuos mokslus: 1940 m. baigė V. D. Universiteto Matematikos - Gamtos fakulteto biologijos skyriaus geologijos - geografinės grupės mokslus, labai gerai išlaikęs visus egzaminus ir gerai atlikęs diplomatinį darbą "Sventosios nuotakis ties Ukmergė".

Be to, V. Literskis Teologijos Filosofijos fakultete išlaikė kursų ir išlaikė egzaminus iš psichologijos, pedagogikos, mokyklų higienos, eksperimentinės pedagogikos ir kit. pedagoginių šakų.

1938-44 m. V. D. U. Technologijos fakultete vyr. asistento teisėmis dėstė techniškąją mikrobiologiją, fakultetas priėmė jo disertaciją "Citrinė fermentacija". Nors buvo išlaikyti daktaro egzaminai, bet karas jos gynimą nutraukė. Mokytojo Kauno suaugusiųjų gimnazijoje, o tremtyje Grevene Aukšt. Pragybos mokykloje ir gimnazijoje, paskui Blombergo ir Augustdorfo gimnazijoje.

1945 - 1947 m. studijavo Goettingeno universitete mikrobiologiją ir geografiją, o 1948 Muensterio universitete gavo gamtos mokslų daktaro laipsnį. Dr. V. Literskis - Litas dėl sveikatos liko Vokietijoje, o jo žmona su dviem vaikais yra JAV.

NESUSIPRATIMAS (2)

Komunistų veikėjai Baltuosiuose Rūmuose

Kongresmanas Martin Dies, 1938-45 buvęs pirminkas komisijos priešamerikinei veiklai tirti, pasakoja toliau, kaip komunistus globojo Baltieji Rūmai ir kaip komunistai kovojo prieš patį komitetą.

Mrs. Rooseveltienė rodė daugiau palankumo komunistams kaip prezidentas. Tai ypač paaiškėjo istorijoje su "jaunuoliu" Joe Lash, kai Dies komitetas pradėjo apklausti "Amerikos Youth Congress (Amerikos Jaunimo Kongreso) narius. Per visą apklausinėjimo laiką to Jaunimo Kongreso pareigūnai buvo svečiai Baltuosiuose Rūmuose. "Jaunuolių" Joe Lash Rooseveltienė pati atvežė Baltųjų Rūmų mašina į apklausinėjimą.

Tai buvo rytą. Rooseveltienė sėdėjo greta. Kai atėjo pietų metas su juo vėl Baltųjų Rūmų mašina grįžo į Baltuosius Rūmus. Baigėsi tuo, kad Rooseveltienė pakvietė Dies

atvykti į Baltuosius Rūmus su ja papieauti. Dies pasakoja, nužaušęs, kad bus kalbama apie Lash. Rooseveltienė valgojame nuo to ir pradėjo. Dies atsakė, kad Lash komitete kreivai prisiekęs.

"Aš tai žinau, — atsakė Rooseveltienė. — Jis man sakė, kad jis neteisingai nupasakojo dalykus, ir jis to labai gailis."

"Na, o ar jis sakėsi tams-tai, kad jis buvo komunistas?" — paklausė Dies.

"Taip, — atsakė Rooseveltienė — jis man prisipažino, kad savo jaunystėje jis buvo komunistų partijoje."

"Jis yra 32 metų amžiaus, Mrs. Roosevelt. Jis neturėtų būti toks labai jaunuoliškas", pastebėjo Dies ir pagaliau paklausė: "Ko dabar tamta iš manęs norėtum?" Rooseveltienė pasisakė, kad Lash pažadėta duoti vietą Naval Intelligence, jei iš komiteto pusės jo popieriai nebus sugadinti. Pasikalbėjimas baigėsi tuo, kad Rooseveltienė pažadėjo jį dar

kartą atsiųsti į komitetą. Taip ir buvo. Komitete Lash prisipažino, kad jis buvo kreivai prisiekęs; kad jis buvo komunistas ir kad nori pakliūti į Naval Intelligence. Dies jį dar paklausė, kaip nutiko, kad lig tol Lash nebuvo pašauktas į kariuomenę. Jis negalėjo nieko paaškinti. Tada Dies susisiekė su New Yorko naujokų šaukimo įstaiga ir patyrė, kad dėl Lash buvo Baltųjų Rūmų intervencija, ir dėl to jis nebuvo pašauktas.

Taip buvo ne tik su Lash. "Komunistų organizacijų pareigūnai kartas nuo karto buvo priimami Baltuosiuose Rūmuose, —

pareiškė Dies. — Gavau apie tai pranešimus ir priėmiau fotografijas."

Dies pasakodamas kaip valdžios žmonės kludė komiteto darbą, pažymėjo, kad iš kitos pusės

Kongresas ir visuomenė buvo komiteto pusėje.

Komitetas tai patikrinti turėjo progą per Gallupo institu-

ta. To insitu'o daviniai rodė, visuomenės nuotaiką kas pusmetis. Ir niekada ji nebuvo žemiau kaip 80% už komitetą.

★

Dies pasakojo, kokių metodų komunistai griebėsi sukliudyti komiteto darbui. Pirmiausia buvo imtasi suniekinėti atskirus komiteto asmenis. Dies pasakoja, kad pirmiausia jie puolėsi tikrinti, ar jo pajamų mokesčiai yra sumokėti.

Fusę metų dirbdami, iškniso visos 10 metų mokesčius. Bet ten nerado prie ko priklūti. Tada puolėsi pastatyti juokingoje šviesuoje tuos, kurie veikia prieš komunistus. Suminėjo Dies tokį atsitikimą. 1938 komitetas pakvietė liudininką J. B. Matthews, kuris pasakojo, kaip komunistai išnaudoja žinomus vardus savo propagandai. Kai Prancūzijos laikraštis "Ce Soir" turėjo jubiliejų, tai jie organizavo ko daugiau tokių žymių asmenų telegramų - sveikinimų. Tarp tokių įžymybių buvo ir kino aktorė Shirley Temple pavardė. Tą liudininko pasakojimą spaudoje komunistai iškraipė, prisegė Dies ir perdavė tokiu būdu: "Dies kaltina Shirley Temple, kad ji yra komunistė."

Tada Dies per radiją paskaitė pareiškimą žodis į žodį, kaip iš tikrųjų buvo. Ir to nepaisant po savaitės laiko valdžios žmogus darbo sekretorius Perkins ir taip pat teisingumo sekretorius viešose kalbose vėl kartojė kaltinimą, kad Dies skelbęs Shirley Temple esant komunistę.

Bevo norima komitetą publikos akyse parodyti juokingą.

1940 Dies turėjo gulti į ligoninę — jam darė apendicito operacija.

(bus daugiau)

DIDŽIOSIOS BRITANIJOS LIETUVIŲ BENDRUOMENĖ IR JOS RŪPESČIAI

Didž. Britanijos lietuvių bendruomenė yra sudaryta ne iš pavienių asmenų, bet iš tam krašte veikiančių 17 organizacijų (visuomeninių, kultūrinių, profesinių, sporto ir pan.), kurios yra bendruomenės nariai. Organizacijos moka krašto valdybai nario mokesį po 6 penus nuo nario per metus.

Bendruomenėi priklauso apie 1500 lietuvių. Krašto valdybos pajamų apie 35-40 svarų per metus jos vidaus veiklai užtenka. Kada krašto valdyba imasi atlikti kokį specialų uždavinį, ji lėšas gauna iš savo narių ar tam reikalui surinktų aukų. Krašto valdyba kiekvienais metais padeda suorganizuoti skautų ir jaunimo vasaros stovyklas, ruošiasi steigti vargo mokyklą Londone, kviečia organizacijų valdybę bendrus posėdžius ir atstovauja Didž. Britanijos lietuvių tarptautiniuose lietuvių suėjimuose. Lietuvių reprezentaciją svetimtaučių tarpe vykdo Didž. Britanijos Lietuvių Sąjunga (DBLS).

Didžiausia ir aktyviausia lietuvių organizacija Britanijoje turi apie 40 skyrių su apie 1000 narių. Šiais skyriais remiasi didžiausia mūsų lietuviškos veiklos dalis. Pati Centro Valdyba Londone suruošė priėmimus (Kersteno atsilankymo progą), suruošė Vasario 16-tos ir birželio įvykių minėjimus, veda propagandą už Lietuvą ir santykiauja su svetimtaučių organizacijomis ir įstajomis.

Propagandą vest anglų tarpe yra labai sunku. Nors privčiai anglai mums rodo daug simpatijų, bet spauda ir visuomenė taikosi prie vyriausybės politikos, dabar apie tą reikalą kuo mažiau reklamuoti.

Iš kitų Londone centrų turinčių organizacijų pažymėtini yra Sperto ir Socialinis Klubas su 70 narių, šv. Onos Draugija, įsisteigusi 1915 m., Lietuvos Rezistencinė Santarvė, Lietuvių Klubas, veikias prie Lietuvių Namų, kuris rūpinasi Lietuvių Namuose ruošiamais parengimais ir "Londono Vaidilais" — lietuvių meno sambūris.

Didesniuose provincijos centruose, kur veikia DBLS skyriai, lietuviai turi savo klubus. Veikia sporto klubai, vargo mokyklos, chorai.

Škotijoje, kur mažiau naujųjų ateivių, gyvai tebeveikia senosios išėjusių lietuvių organizacijos, susibūrusios į vieną Škotijos Lietuvių Tarybą. Škotijos lietuviai gyvai remia ir palaiko lietuvišką veiklą. Leidžia "Išėjusių Draugą" ir veikia du pajėgūs lietuvių chorai.

Londone yra lietuvių šv. Kazimiero katalikų bažnyčia, kuri aptarnauja du kunigai — marijonai. Škotijoje irgi yra du kunigai. Lietuviai kunigai taip pat reziduoja Bradforde ir Manchesery. Visi kunigai, kiek pajėgia, aplanko ir kitas lietuvių kolonijas.

Lietuviai yra gana patenkiami įsikūrę. Yra labai sunku gauti darbo savo specialybėse ir dauguma lietuvių tebedirba fabrikuose, anglų kasyklose ir žemės ūkyje. Yra nemažai turinčių savus namus, kiti jau verčiasi savarankiškai — turi fabrikėlius, krautuves, siuvelyklas. Praktiškų profesijų asmenys, kaip inžinieriai ir gydytojai, dirba savo profesijoje.

Tačiau emigracija į Ameriką ir Kanadą vis dar tebeina. J ten traukia didesni uždarbiai, o prie Anglijos riša labai

gera socialinė apsauga, kurios pagalba gydymas namie ar ligoninėje nieko nekainuoja, ne skaitant visų kitų pašalpų bei lengvatų.

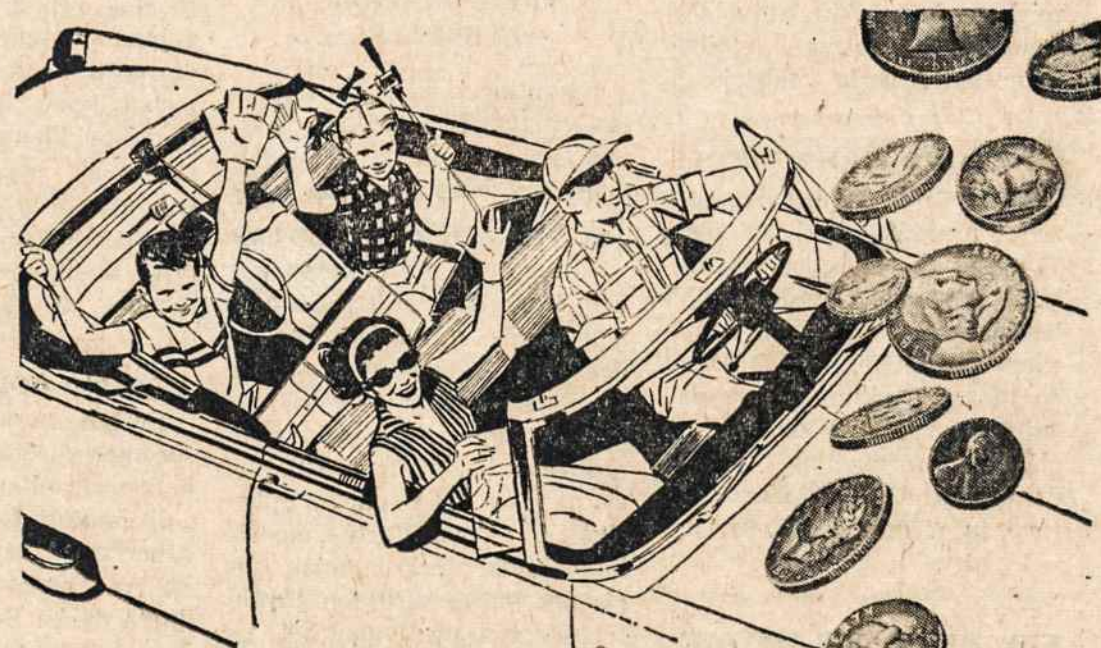
Švietimas ir lietuviškos pa laikymas kelia didžiausios susirūpinimo ir labai sunku rasti patenkinama išlaidas. Veikia kelios vargo mokyklos, kur yra koncentruotas lietuvių šeimų gyvenimas, bet vis daugiau lietuvių išsiskirsto pavieniui ir pasidaro labai sunku vaikus suburti į mokyklas.

Džiugu, kad Britanijos lietuvių skaito laikraštį ir noriai perka lietuviškas knygas. Iš a-

pie 3000 lietuvių, apie 1000 skaito savo laikraštį.

Lietuvių Namų Akc. Bendrovė buvo sukurta pačių lietuvių sudėtais pinigais, jos kapitalas siekia virš 7000 svarų. B-vė savo nuosavybėje turi Lietuvių Namus, nuosavą spaustuovę "Nida". Prie spaustuovės veikia Nidos Knygų Klubas. Lietuvių Namų B-vė dabar leidžia "Europos Lietuvį".

Krašto Valdybą sudaro: M. Bajorinas — pirm., V. Strimas — sekret. ir P. Bulaitis — išd. Tarybos pirmininku yra kun. Gutauskas ir sekret. J. Vilčinskas. (PLB Inform. Vokietijoje)

Merrily you roll along
with extra money rolling in!

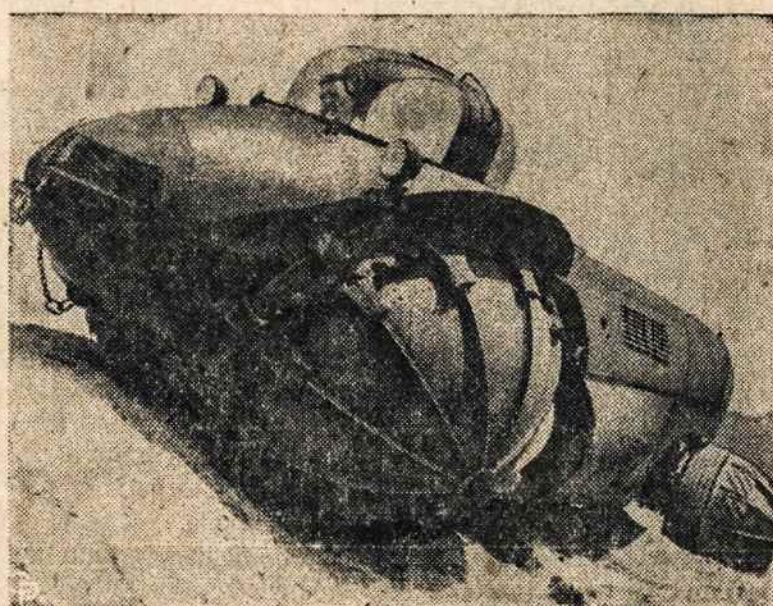
You're in for happier holidays
when you own U. S. Savings Bonds

How would you like to have a friend who added money to your bank account every day—whether you were working or playing! That's the feeling you'll have if you own U. S. Savings Bonds, for Bonds earn money for you every minute of every day. They never take a vacation. U. S. Series E Savings Bonds earn an average 3% interest, compounded semiannually. And they can go on earning it for as long as 19 years and 8 months!

There's a sure, simple way to save and earn money at the same time with U. S. Savings Bonds. It's the Payroll Savings Plan, and it will work for you. Just tell your pay office how much you'd like to save each week. It'll put the amount aside for you before you get your check. When enough money accumulates, it will buy and turn over to you a U. S. Series E Savings Bond. Why not sign up today?

Even play-days are pay-days when U. S. Savings Bonds are earning extra money for you.

The U. S. Government does not pay for this advertising. The Treasury Department thanks, for their patriotic donation, the Advertising Council and

RHINO — nauja susisiekimo priemonė, sukombinuota inž. E. O. Agnides. Ji gali važiuoti per smėlio dykumas, sniegynus, pelkes; klampią dirvą, perplaukti upes ir ežerus.

Nekalčiausias Marijos širdies stovyla sukikti, suprasti ir persimti Jos pageidavimais, išsigylite knyga

MARIJA KALBA PASAULIUI

DR. L. DA FONSEKA KNYGA.

Ją galima gauti "Darbininko" administracijoje, "Sudavos" knygyne, 4434 So. Fairfield Ave., Chicago 32, Ill. ir 122 Canton St., Stoughton, Mass. Kaina 2 dol.

DARBININKAS

THE WORKER

Published Semi-Weekly except holiday weeks, when issued weekly

BY

FRANCISCAN FATHERS

Reentered as second class matter at Brooklyn, N. Y. May 25, 1951 under the Act of March 3, 1879, originally entered as second class matter at Boston, Mass., September 12, 1915.

SUBSCRIPTION RATES	PRENUMERATOS KAINA
Domestic yearly \$6.00	Amerikoje metams \$6.00
Brooklyn, N. Y. \$6.50	Brooklyn, N. Y. \$6.50
Half year \$3.50	Pusei metų \$3.50
Foreign \$6.50	Užsienyje \$6.50

Laikraštį tvarko Redakcinė Komisija. Vyr. red. S. Sužiedėlis

Straipsnius ir korespondencijas redakcija taiso savo nuožiūra. Nenaudoti straipsniai saugomi ir grąžinami tiksliai autoriams prašant. Pavardė pasirašyti straipsniai nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę. Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

Niekur neapseina be propagandos ir melo

Kad bolševizmas vis labiau darosi rusiškas ir imperialistinis, tai jau ne nuo šiandien pastebima ir žinoma. Pirmųjų revoliucijos laikų skelbtasis internacionalizmas, paremtas marksizmu, yra jau iškvėpęs. Sovietų Sąjungai yra grynai nacionalistinė valstybė, kitas tautas smaigianti, dar žiauria komunistine diktatūra. „Plačioje Rusijoje“, kaip ją vadino patys carai, pasikeitė tikrai spalvos ir ponai, bet paliko tie patys imperialistiniai siekiai. Tad nieko nuostabaus, jei iš vadinamosios baltosios emigracijos — iš bėglių nuo savo tautiečių bolševikų dabar atsiranda „tyliųjų“ bolševizmo rėmėjų, nes bolševikai dirba rusų tautos naudai. Taip pat ir rusų kalba dar niekada nebuvo taip plačiai po pasaulį išnešiota, kaip po antrojo Didžiojo karo. Bolševikai dabar stengiasi rusų kalbą brukte įbrukti visiem pavergtiems kraštams, o taip pat praskleisti už geležinės sienos. Ir čia jiems atsiveria naujas propagandos laukas.

Bolševikai pradėjo gausiau leisti nedideles knygeles ir žodynus rusų kalbai pramokti. Kitos tautos, kaip vokiečiai, prancūzai, angliai, seniau tai darė. Bolševikai tik dabar susigriebė pasimokyti iš kitų, bet daro savaip: pajungia savo propagandai ir tą nekaltą svetimą kalbą pramokti priemonę. Kaip jie tai daro, atkreipia dėmesį net didysis amerikiečių dienraštis „The New York Times“ viename iš savo įžanginių straipsnių (rugpjūčio 29). Laikraštis pažymi, kad bolševikai tą gausinimą savo kalbinių vadovėlių dar tik pradėjo, bet jau aišku, kaip jie visur prikaičioja propagandos.

Tą patį daro ir su savo enciklopedijomis bei tarptautinių žodžių žodynais. Štai, pavyzdžiui, apie kapitalizmą sakoma, jog tai „yra vergijos ir išnaudojimo sistema“, tuo tarpu socializmas — tai „teisingumo ir teisėtumo civilizacija“. Laikraštis teisingai pasišaipė iš tokių aptarimų. Tikrai sugretinus bolševikų vadinamus „kapitalistinius kraštus“ su „socialistine Rusija“, tie aptarimai pasirodė teisingi, bet sukeitus vietomis. Vergija yra ten, kur šiandien bolševikai „socializmą“ vykdo, o su „kapitalizmu“ kovoja.

Dar gražiau „mažoje rusų enciklopedijoje“ yra aptarti skautai ir Biblija. Skautai — tai kapitalistinių kraštų buržuazinės vaikų organizacijos nariai, auklėjami militarizmo dvasioje. Šventasis Raštas — tai legendų, prieštaravimų ir istorinių klaidų kratinys.

Kai mes prieš kurį laiką nurodėme, kad tokie šv. Rašto aptarimai pasitaiko ir lietuvių spaudoje, Amerikoje, ir kad tai artima bolševizmui, buvome visai iškoneveikti. Deja, ir didieji Amerikos laikraščiai pasišaipė iš tokių „mokslinių aiškinimų“.

PAUL HEYSE

PIKČIURNA

4.

— Aš turiu vieną kartą baigti, — tarė drebėdamas Antaninas. — Pėr ilgai ir taip trunka. Aš pats savęs nesuprantu, kaip dar esu ligi šiol gyvas. Sakyk, pažįsti tu mane ar ne? Ar tu nepastebėdavai, kaip aš tavę praeidavau ir pamisęs? Kiek kartų norėdavau su tavim išsikalbėti, tu nusi-sukdavai, pečius iškėlusi.

— O kam aš turėjau su tavim kalbėti? — užklusė ramiai Laurelė. — Aš juk aiškiai mačiau, kad tu nori man pirštis, o aš nenoriu patekti į jokią vyro glėbį. Niekados! Niekados aš negaliu būti nė tavo žmona. Ir ne tik tavo, nė vieno kito!

— Nė vieno kito? — nusikvatojo Antaninas. — Tu tik dabar taip kalbi, nes tu atstūmėi dalininką, ir nori pasiteisinti. Aš suprantu: tu buvai dar vaikas. Dabar jau kitokia. Praeis dar metai, ir tu už-

sikarsį ant pirmo pasitaikiusio vyriškio.

— Niekas savęs gerai ne-žino. Gal būt, kaip kunigas sakė, aš ir kitaip galvosiu? Bet kas tau rūpi?

— Kas man rūpi? — riktelėjo Antaninas ant visų marių ir pašoko iš vietos. Valtis susiūbavo. — Aš tau parodysiu, kas man rūpi, kas tvinksta mano širdyje... Tavęs niekas negaus! Jis pirma mirs negu tu jam pasižadėsi.

— Aš tau irgi nesu pasižadėjusi. Kas man darbo, jei tava galvoje raikščiai atsideilo. Kokią tu teise turi į mane?!

— Teisę? — sumurmėjo Antaninas artėdamas prie Laurelės. — Ji, tiesa, neužrašyta ir jokia antspauda neatžymėta. Tu gerai žinai, kad aš turiu į tavę tokią pat teisę, kaip nueiti į dangų. Manai, aš leisčiau, kad tu su kitu eitum į bažnyčią, o mane mergaitės

Izraelio valstybė ir po pasaulį išsiblaškę žydai sionistai pagerbė Theodorą Herzl, kuris mirė prieš 50 metų, kuris laikomas svarbiausiu sionistiniu sąjūdžio kūrėju ir kovotoju už žydų valstybės atstatymą.

Kas pats kovoja dėl savo tautos teisių, negali nesidomėti, kaip žydų tautoje kilo nepriklausomybės mintis, kaip ji reiškesi pačioje žydų tautoje, iki ji virto gyvenimo tikrove.

Žydų veikėjam 19 amžiaus pabaigoje buvo aišku, kad reikia pakelti žydus iš paniekimo ir persekiojimo, bet kokiu būdu, nebuvo ir jiem aišku.

Prieš akis buvo du keliai: žydams įsilieti į gyvenamas tautas ir per jas veikti, antras kelias — išlikti savarankiškiem ir siekti savo valstybės.

Žydų klausimas rūpėjo ir tom tautom, kuriose jie gyveno. Bet 1921 pasirodžiusioje knygoje „Vieno jauno žmogaus romanas“ Klabundas rodo, kad vokiečiam esąs vienintelis žydų klausimo sprendimas — tai jų asimiliacija. Esą žydai tvirti, kol jie kovoja. Persekiojami jie pripatę priešintis ir išlikti savarankiški, su kitom tautom nesusilieję. Bet duok jiem staiga laisvę, ir jie pasimes. „Padarykite žydą atsargos karininku, valdininku, teisėju, intendantu ir krašto patarėju. Sulygintų teisių jis nepakels. Prie ramaus gyvenimo nepripatę, jis suminkštės, susilps ir neišgelbstimai nuskęs vokiečiuose.“

Tačiau tos pačios minties, asimiliuotis, laikėsi ir daugelis žydų (tarp jų buvo ir vienas iš ankstesnių — Lassalle). Susilygint savom pilietinėm teisėm su gyvenamojo krašto k'itais gyventojais daugeliui buvo tikrasis sprendimas. Ir Vokietijoje, Prancūzijoje žydų klausimas nuėjo tuo keliu, iki nacių barbariško sprendimo.

Pirmasis, kuris kitaip pažūrėjo į žydų likimą, buvo Moses Hess, kuris savo knygoje „Roma ir Jeruzalė“ (1862) kėlė savos valstybės mintį. Knygos įtakoje susikūrė organizacija „Siono melė“ ir pradėjo skatinti emigraciją į Palestina. Multimilijonierius baronas Rotschildas davė pinigų pirmajai žydų ūkio mokyklai steigti Palestinoje (1871), nuo 1817 atsirado pirmosios kolo-

pirštais badytų? Nori, aš parodysiu, kokią turiu teisę?

— Daryk, ką tu nori, o aš darysiu, ką aš noriu.

— Tu taip ilgai nekalbėsi, — pagrasino įsiutęs Antaninas, atsiradęs visiškai prie Laurelės. — Ar tu žinai, kad dabar esi mano valioje?

— Žinau, — atsakė nesumišusi Laurelė. — Tu gali mane nušudyti, jei turi drąsos.

— Aš to nedarysiu, — tarė prislėgtu balsu Antaninas. — Mudu abu keliausime į dugną.

Tvirtomis savo rankomis jis sugrėbė Laurelę į glėbį, bet greitai dešiniąją atitraukė. Iš dešinės jo rankos tekėjo kraujas. Laurelė giliai įkandė.

— Tu manęs neliesi! — piktai ji šuktelėjo ir stumtelėjo Antaniną nuo savęs. — Aš nesu tavo valioje. Žiūrėk!...

Viena akimirka Laurelė šoktelėjo iš valtės ir pasinėrė bangose. Paskui ji vėl išniro į paviršių. Jos sijonėlis buvo aplėpęs, plaukai pasileidę. Ji taškėsi vandenyje, bandydama plaukti kranto linkui.

Antaninas sustyro. Kurį laiką jis stovėjo valtyje, it stiebas, tartum nesuprasdamas, kas čia atsitiko. Paskui šoko prie irklų ir visomis jėgomis varėsi prie Laurelės. Valties

Jei panorėsite, tai bus ne pasaka

Kaip Izraelis pagerbė savo kūrėją

nijos. Tačiau tikrasis sionistinis judėjimas prasidėjo tik su Theodoru Herzl.

Herzl tikėjo, kad individualių teisių sulyginimas klausimo neišsprendžia. Reikia lygių tautinių teisių. Žydai kaip tauta turi turėti tas pačias teises kaip kitos tautos — vadinasi, teisę turėti savo valstybę. Jis parašė ta prasme 20 puslapių brošiūrą „Žydų valstybė“ ir

1897 Bazelyje, Šveicarijoje, žydų kongrese davė pagrindus sionistinei organizacijai.

Nei organizacijai nei žydų valstybei daugelis žydų neprire, ypačiai Vienos žydai, kur gyveno pats Herzl. Rašytojas Stefan Zweig (taip pat žydas) rašė, kad rabinai sinagogose pasisakė prieš; žydų laikraštis „Neue Freie Presse“ atsisakęs minėti net žodį „sionizmas“; Herzl idėja buvusi satyrom išjuokta. Bet Herzl atkakliai sakė, kad Vienos žydai tai nėra žydų tauta.

Nelabai tuo tikėjo ir neżydai. Vokietijos kancleris kuni-gaikštis Hohenlohe 1898 paklausė: „Ar jūs tikite, kad žydai paliks savo biržas ir jumis paseks? Tie žydai, kurie čia Berlyne puikiai įsikūrę?“

„Jūs šviesybe, — atsakė Herzl, — ne Berlyno W žydai, bet Berlyno O ar Berlyno N (nežinau, kurioje Berlyno dalyje yra neturtingieji žydai) eis su manim.“

ARABAI Palestinos dykumoje. Jie laukia tik progos visus žydus iš Palestinos išvyti.

dugnas paraudonijo nutekėjusių krauju.

— Švenčiausioji Marija! — šaukė jis visu balsu. — Aš buvau pamišęs. Elks į valti, Laurele! Man buvo protas aptemęs, aš užsidegiau. Tu gali man to neatleisti, bet gelbėkis — lipk į valti!

Laurelė plaukė toliau, nekreipdama jokio dėmesio Antanino šauksmui. Ji buvo tartum apkurtsi.

— Laurele, tu vistiek kranto nepasieksi. Yra dvi mylios. Grieškis už irklo, prisimink savo sergančią motiną! Aš numirčiau, jei tave nelaimė ištik-tų. Laurele!...

Mergaitė iškėlė iš vandens galvą ir dirstelėjo į krantą. Jis buvo toli. Nė žodžio netardama pasisuko prie valtės ir nusitvėrė už braunos. Antaninas atstojau ir padėjo jai įkopti. Valčiai pasvirus, jo švarkas nuslydo į vandenį ir susimaišė su bangom. Laurelė atsėdėjo į senąją savo vietą, o Antaninas nusigriebė irklų.

Grėždama savo sušlapusį sijonėlį, Laurelė pamatė, kad visas valtės dugnas buvo raudonas. Jos žvilgsnis greitai nukrypo į Antanino ranką; iš jos dar sunkėsi kraujas, bet Antaninas kirtu irklais nieko nepaisydamas.

Herzl susilaukė nepaprasto pasisekimo iš rytų — iš Rusijos, Galicijos, Lenkijos, kur buvo daugiausia žydų proletariato.

Ten buvo kilus taip pat ta mintis galvoje Leo Pinsker, kuris 1882 išleistoje knygoje vokiečių kalba „Autoemancipacija“ siūlė įsigyti koloniją ir milijonam žydų įsikurti drauge. Tik jis galvojo ne apie Palestiną, bet apie šiaurės Ameriką arba apie Azijos Turkiją.

Herzl rašė 1899, kad daugiausia per 50 metų žydų valstybė atgims, jeigu... jeigu patys žydai to norės. Žydų valstybė — savo utopiniamė roma-

LENKAI NORI TURĖTI VAKARUOSE SAVO KARIUOMENĖ

Europos Saugumo sutartis, kaip žinome, užkliuvo dėl to, kad prancūzai nenori stiprios ir apginkluotos vakarų Vokietijos. Pasirodo, kad tas pats reikalas kelia rūpesčio ir lenkam. Prancūzai ir lenkai — vokiečių du kaimynai, vienas vakaruose, kitas rytuose — niekada nebuvo nuoširdžioje taikoje su Vokietija. Po pirmojo Didžiojo karo Lenkija ir Prancūzija palaikė artimus ryšius, sudarinėjo karines sutartis, kad tikta galėtų apsiginti nuo Vokietijos. Prancūzai tiek lenkam pataikavo, kad buvo norėjo ir kilaipdą jiem užleisti ir, apskritai, nebuvo palankūs nepriklausomai Lietuvai, siek-

dami didelės ir galingos Lenkijos.

Praėjęs karas padėję kiek pakeitė, nes Lenkija visa pakliuvo po sovietais; jie valdo ir didelę dalį Vokietijos, kurios dalis — taip pat komunistinei Lenkijai priskirta. Tiesioginė Sovietų Sąjungos grėsmė Prancūzijos nesiekia, bet ji to-čia pat didelė, kaip ir visai Europai. Tačiau to nepaisant, lenkai ir prancūzai baiminasi, kad tik Vokietija nesustiprėtų, ko taip siekia ir sovietai. Tuo būdu nenoromis pasidaro sovietų talkininkai tie patys lenkai, kuriuos sovietai žudo. Mat, jie norėtų ne tik bolševikų junga nusimesti, bet pasilaikyti ir sienas iki Oderio, ir neturėti stiprios Vokietijos savo pašonėje. Kaip iš tos susipynusios padėties išėiti?

Apie tai Londone yra kalbėjęs lenkų gen. W. Anders (Vladas Andrejauskas, kilęs nuo Tauragės ir caro armijoje tarnavęs Kaune, Zaliakalnyj). Jis praėjusio karo metu buvo patekęs sovietam į nelaisvę, kalintas Liubiankos kalėjime Maskvoje, paskui paleistas organizavo lenkų pulkus Sovietų Sąjungoje ir su tuo legionu kovojo Italijoje. Apie tai pats plačiai rašo savo knygoje „Armija tremtyje“ (Army in Exile, išleistoje Londone), kur griežtai pasisako už tai, kad Lenkijai turinti grįžti Ukraina su Lvovu ir Vilniaus kraštas;

lūkėk truputį, aš tuč tuojau atėisiu.

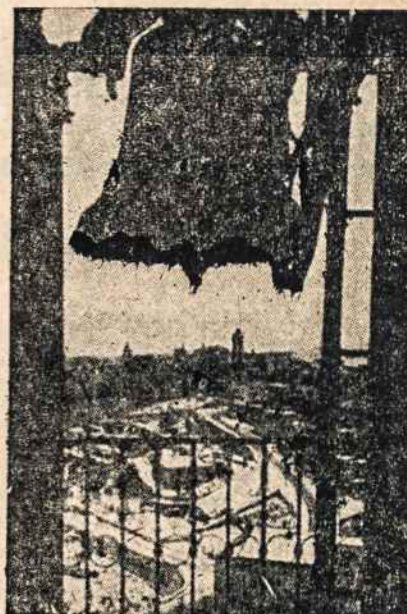
— Nevargink savęs, močiu- te. Žaizda aptvarstyta ir rytoj nebus nei žymės. Man viskas labai greitai gyja, — ir jis šaltu žvilgsniu pervėrė Laurelę.

— Sudiev, — tarė Laurelė, pasisukusi kilti į aukštumą, kur buvo jos namai.

— Labanakt, — atsakė Antaninas, daugiau į ją nežiūrėdamas. Jis išlikojo iš valtės savo pintines ir siaurus akmeninius laiptais nuėjo į savo trobelę.

Antaninas gyveno dvejuose kambariuose, kuriuose dabar nieko nebuvo. Valkštinėjo iš kambario į kambarį, dairėsi pro langą. Pro medinės lango groteles pūsciojo vėsios oro srovės. Jam buvo gera viena. Užsimastęs jis sustojė ties nedideliu Dievo Motinos paveikslėliu ir įsižiūrėjo į sidabrinės baltas žvaigždeles viršum jo galvos. Padarytos jos buvo iš popierio ir turėjo reikšti Marijos nekaltumą ir garbę. Antaninas maldai negalėjo susitelkti. Jis nieko daugiau nelaukė ir nesitikėjo.

Ši diena jam nepaprastai prailgo. Jis laukė, kad sutemtu; buvo nepaprastai išvargęs.

Varpas Bettlejuje

tautas ir virsdami jose lygia-teisiais ir savo sugebėjimais prasimušdami į vadovaujančius gali įvykdyti pažadėtiosios valstybės siekimą.

M.

Gen. W. Anders savo paskai-toje Londone nurodė, kad „at-sikuriant vakarų Vokietijos armijai, turi tuojau pakilti ir lenkų kariuomenė tremtyje“.

Jis nurodė, kad Washingtonė pritarimas tam yra, o Londone palankiai svarstomas tas klausimas. Tai būtų panašus legio-nas, koks buvo Italijoje. Jo tikslas ne tiktai padėti išva-duoti pavergtą Lenkiją, bet ir neutralizuoti vokiečių jėgas; kitaip tariant, pastoti vokie-čiam kelią, kad jie neitų toliau į Lenkiją.

Šioje kovoje tėra vienas di-delis rūpestis, kaip bus suorga-nizuota sovietinės Lenkijos kariuomenė ir kur nukreipta. Gen. Anders apskaito, kad iš Lenkijos bolševikai gali sumo-bilizuoti 2 milijonu vyrų, juos sumaišyti su kitais rusų dal-niais ir pastatyti prieš lenkus vakaruose. Būtų sudarytos žudynės brolio prieš broį.

Kaip ten kas bus, sunku dar pasakyti. Viena yra reikšmin-ga, kad lenkai jau dabar deda pastangų vakaruose turėti stiprius savo dalinius. Jei jiem vadovautų V. Anders-Andre-jauskas, lietuviams gali pasi-kaartoti antroji „Pilsudskio a-vantiūra“. Ir Pilsudskis buvo kilęs iš lietuvių tautos ir pad-rėjęs jai didelę žaizdą. Ar praei-tis kartosis, niekas nežino, ta-čiau budėti reikia.

Nutekėjęs kraujas buvo iššė-męs jo jėgas daugiau negu jis manė. Jautė ir didelį rankoje sopulį. Dabar tik jam pradė-jo skaudėti. Atsėdėjęs ant kė-dės, nuvyniojo Laurelės užriš-tą skepetaitę. Uždžiūvusioje žaizdoje vėl pasirodė šviežias kraujas, ranka įkastoje viet-oje buvo patinusi. Antaninas rūpestingai žaizdą nuplovė, norėdamas sumažinti svlinimą. Rankoje buvo aiškiai matomos Laurelės dantų žymės.

— Ji pasilegė teisingai, — pasakė jis pats sau. — Aš bu-vau įsiutęs kaip žvėris. Taip man ir reikėjo! Paprašysiu Giuseppe, kad jis nuneštų ry-toj jos skepetaitę: ji neturi daugiau mane sutikti.

Skepetaitę Antaninas gra-žiai išskalbė ir padžiovė sau-lėje. Ranką apvyniojo naujais raikščiais, pasigelbėdamas sau kairiąja ir dantimis. Tada išsi-tiesė lovoje ir užmigo.

Pro langą prasiskverbęs mėnulis ir dilgesys žaizdoje jį pusmiegi pažadino. Antaninas pasikėlė susirasti šalto vandens žaizdos degimui apraminti ir išgirdo kažką besibeldžiant į duris.

— Kas ten? — paklausė jis verdamas kambario duris. Duryse pasirodė Laurelė. (bus daugiau)

KŪRYBOS PRIEDAS

DR. S. ALIŪNO SUTAISYTI "VALERIJONO LAŠAI"

Vienas gydytojas pasakojo, kad jis turėjo katę, kuri labai mėgusi valerijoną; jo paragavusi būdavusi labai žvali ir linksma.

Gal panašaus linksnumo, kuriuo suvirpa iki plaučių gilumos, šių dienų skaitytojas-klausytojas patiria iš satyros, pajukiamosios dainelės, anekdoto, kurie tokie mėgstami yra Amerikoje. Jam autorius S. Aliūnas parašė knygele, arba, kaip jis sako, sutaisė ir sumaišė "Valerijono lašus".

Sutaisė ir sumaišė — suminiai. Moka maišyti gyvenimo nuotrupas, jo žievelės ir padažyti jas tokiais savo vertinimo prieskoniais, kad visa mišrainė imtų veikti, kaip tie valerijono lašai.

Autoriaus maišymo receptai nėra sudėtingi. Vienas jų — pastebėti kokį gyvenimo reiškinį vienoje vietoje ir tuojau tą pačių ženklų ima ieškoti aplinkiniame gyvenime. Sudaro tokiu būdu štai kokius vaizdus grandinę: dega žvaigždės ant dangaus, bet ir jos nukrinta; kino žvaigždės per porą dešimčių metų — irgi nukrinta; mergina kaip žvaigždė krinta ant kelių, ir iš visos žvaigždės telieka mama; krinta žvaigždės valdovam nuo antpečių tik penkios žvaigždės ant butelio niekur nenukrinta, o jų vietoj krinta po stalu jos pagarbintas autorius. Palygink satyras apie apvalumus, apie atsilpinėjimą ir rasi tą patį "maišymo" receptą.

Kitas receptas — tai parodijos: į kitų poetų eilėraščius įdeda savus žodžius ir vaizdus; vietoj taurių kilnių vaizdų ir tokios pat nuotaikos įdeda

J. BRAZAITIS

banalius kasdieninius žodžius bei vaizdus; vietoj žirgelio liaudies dainoje pavartoja dabartinės aplinkos susisiekimo priemonę — ševroletą ir t.t. Taip suparodijuotas yra trejetas liaudies dainų, pora Brazdžionio eilėraščių, vienas Aisčio. Geriausiai iš jų nusisekė Brazdžionio parodijos "Per stovyklą keliauja pirklys", "Paskutinis žodis pasmerktjo vedybom".

Toks yra S. Aliūno formalinis "maišymo" menas.

"Medžiaga", kurią maišo, yra naujojo ateivio į Ameriką, o jei nori dar tiksliau, į Chicago gyvenimas. Jis neturi bėdų dėl duonos. Priešingai, matai jį dirbantį ir gerai uždirbantį, automobilius važinėjantį, ar apie juos svajojantį, brangiai geriantį ir daugel rūkiniamame gyvenime. Sudaro tokiu būdu štai kokius vaizdus grandinę: dega žvaigždės ant dangaus, bet ir jos nukrinta; kino žvaigždės per porą dešimčių metų — irgi nukrinta; mergina kaip žvaigždė krinta ant kelių, ir iš visos žvaigždės telieka mama; krinta žvaigždės valdovam nuo antpečių tik penkios žvaigždės ant butelio niekur nenukrinta, o jų vietoj krinta po stalu jos pagarbintas autorius. Palygink satyras apie apvalumus, apie atsilpinėjimą ir rasi tą patį "maišymo" receptą.

Ar tai teisingai atvaizduota čionykščio gyvenimo tikrovė, — čia nevieta ir neprasminga svarstyti. Bet tenka prisipažinti, kad tas juokas, kuris buvo pagavęs skaitant satyras, sustingsta veide, kai nuo satyrose rodomų pajacų nu-

imi kaukes ir pamatai ten savo brolių, tėvą, save patį supanašėjus į aną gyvulėlį, kuriam linksmybės duoda valerijonas. Tragiškas juokas iš nykstančio žmogaus, bedvasio, labiausiai prasiveržia "Neūkliam prisipažinime", kur autorius sakos niekam nepavydys — nei Šimučiu, nei Babrauskui, nei Sodeikai, kurie dirba kultūrinį darbą, bet pavydi graboriui, nes jo darbas pelningiausias — laidojimo darbas.

Tai jau vaiduokliškas juokas, kuris nebeapkelia, užtraukia nykią, nihilistinę nuotaiką. Čia yra satyros patį pavojingoji pusė: ardymas, skaldymas, griovimas. Už tat ir bolševikai šį žanrą taip pamėgė.

Prisiminiau Fausto Kiršos satyras "Pelenus", mažai Lietuvoje pastebėtas. Juose Kirša plakė nepriklausomos Lietuvos negeroves. Bet jo satyrose buvo dvi plotmės: realistinė, kurioje buvo piliuojančios gyvenimo votys; idealistinė — kurioje iš tolo žavėjo tyros, skaisčios, kūrybinės Lietuvos idealas. Kiek pirmasis gyvenimas buvo su pasipiktinimu plakamas, tiek antrasis buvo išreikštas su tokiu giliu širdies pagavimu ir ilgesiu, kad skaitytojas veržėsi iš plakamos kasdienybės į aną idealistinę Lietuvos plotmę.

Šitokiu būdu Kirša išvengė satyros nihilistinio poveikio ir davė jai turinančios ir kuriančios prasmės.

Kai Aliūnas maišys kitus lašus, norėtum, kad juos maišytų taip pat ne tik salūne, žiūrėdamas į tas penkias nekritančias žvaigždes, bet kad išėitų iš salūno tvankos ir parodytų, jog tolimate danguje dar yra taip pat nekrintančių ir žavinčių žvaigždžių.

A. GALDIKO paveikslas, Vliko ir Alto atstovų išteiktas Valstybės sekr. J. F. Dulles.

LIETUVIŲ BIBLIOGRAFINĖS TARNYBOS LEIDINYS

Nors ir gyvename už tėvynės sienų, nors siaučia tėvynėje minties prievartavimas, o vis dėlto visame laisvame pasaulyje, kur begyventų lietuviai, vis kuriamos ir kuriamos lietuviškos kultūros vertybės. Stambioji publicistika, daugiaveidė beletristika, vaivorykštinė poezija, atsiliepiamai ir reaktoriai į kūrybą, studijinio pobūdžio raštija: istorija, ekono-

JURGIS GLIAUDA

mika, religija, teisė, tikslieji ir humanitariniai mokslai etc. etc. Tai viskas telpa ar atskirose knygose ar periodiniuose bei neperiodiniuose leidiniuose.

Džiugu, kad tas mūsų intelektualinės energijos sriautas nenubėga spaudos skiltimis ir

nedingsta užmarštyje. Jis suteka į lietuvių bibliografinės tarnybos leidinį — **Knygų Lentyna**.

Nepriklausomoje Lietuvoje bibliografinį leidinį leido Spaudos Fondas, Švietimo Ministerija ir Vytauto Didžiojo Biblioteka. Tada juk buvo tikrai dosnus laikotarpis bibliografo darbui. 1939 metais Lietuvoje pasirodė 1200 knygų atskiru pavadinimu; po 3 knygas kas dieną. Periodika teikė tūkstančius atskirų žymėtinų vienetų.

Dvi okupacijos nutraukė puikiai suorganizuotą bibliografijos darbą Lietuvoje.

Bet tuoj, 1945 metais, A. Ružancovas vėl atgaivino mūsų bibliografinį darbą Vokietijoje. Jis atkūrė Lietuvos Bibliografinę Tarnybą ir, registruodamas pradėjusius rodyti spaudinius, tuo išgelbėjo iš nežinios bei žūties būsimiems istorikams viską, kas buvo sukurta trekties laikotarpyje 1945-1949 metais.

Kaip ir 1927 metais, mūsų bibliografijos gimimo metais, su didžiuliais sunkumais teko pralaužti ledus. Jos pirmieji numeriai buvo ranka rašyti ir per kalkę multiplikuoti. Vėliau pereita prie rotatoriaus.

1949 metais A. Ružancovas persikėlė į JAV ir Knygų Lentyna vėl greta jo. Leidinys eina, tiksliai, pedantiškai sekdamas viską, kas rodo mūsų spaudoje. Knygų Lentyna įgauna gražaus biuletenio vaizdą, atspausdinta gerame popieruje, ir didžiai skiriasi nuo pirmųjų ranka rašytų numerių.

Knygų Lentyna, einanti jau septintuosius metus, artėja prie septyniadesimtojo numerio. Tuose numeriuose sukrauti neišsemiami lobiai istorikui ir būstman šios dienos tyrinėtoju. Ten randame viską, kas sukurama mūsų minties darbu; ir kas dabar vienokiu ar kitokiu būdu patirta apie mūsų senovę, mūsų praeitį. Medžiagos sistematizacijai per kelias minutes padeda rasti, kas reikalinga.

Knygų Lentynos dabartinis (nukelta į 8 psl.)

Kultūrinė kronika

Lietuvių rašytojų metraštinis, leidžiamas paminėti spaudos iškovojo 50 metų ir tremties 10 metų sukaktim, renkamas Pranciškonų spaustuvių Brooklyne. Metrašty dalyvauja kelios dešimtys lietuvių rašytojų, redaguoja Jonas Aistis ir Stepas Zobarskas, leidžia Gabijos leidykla. Knyga bus stambi, nemažo formato, apie 500 psl., įrišta į drobės viršelius. Meniniu apipavidalinimu rūpinasi dail. Pranas Lapė. Metraščio medžiagą sudaro prozos, poezijos, dramos ir literatūriniai straipsniai.

Alė Rūta - Arbačiauskienė išvertė lietuvių kalbon žymiojo prancūzų rašytojo Gustave Flaubert romaną "Madame Bovary" ir ieško jam leidėjo.

Vlodo Andriukaičio apysaką iš Vytauto Didžiojo laikų — "Audrą Žemaičiuose" — išleido Gabijos leidykla. Pirmoji laida buvo išleista Vytauto Didžiojo metais Lietuvoje ir turėjo didelį pasisekimą. Viršelį naujai piešė dail. A. Šepetys.

Pulgio Andriūšio humoristinis romanas "Tipelis" knygų rinkoje pasirodys šį rudenį. Leidžia Gabija. Knygoje nuotaikingai vaizduojamas nepr. laikų Kauno gyvenimas.

Piguji knygų mėnesį nuo rugsėjo 1 iki 30 d. skelbia Gabijos leidykla. Kai kurios knygos, jų tarpe yra ir pačių naujausių leidinių, atpiginta nuo 25% iki 70%.

Jurgis Jankus, pereitais metais išleides jaunimui pasaką "Po raganos kirviu", šiuo metu baigė rašyti naują pasakojimą vaikams, kuris bus dvigubai didesnis už "Raganos kirvį".

Liet. prozos antologija, redaguojama Bern. Brazdžionio, jau eina prie galo. Ypač įdomios medžiagos sutelkta iš pirmųjų mūsų beletristų. Antologiją leidžia Liet. Spaudos Klubas Chicagoje.

Laurence Harvey, kino artisto, visur pasisakancio lietuviu, tikroji pavardė yra Laurynas Skinkys. Jis gimė Joniškyje, 1928 m. spalio 1 d. Jo tėvai išemigravo į Pietų Afriką, kur Lauras ir išaugo. Kelis metus mokėsi architektūros, paskui ją metė ir įstojo į kariuomenę. Po karo baigė Karališkąją Dramos Meno Akademiją Londone, dirbo Manchesterio teatre, kur buvo pastebėtas filmų agentu. 1948 m. vaidino pirmam filme. Iki šiol jau vaidino 14 filmų, dabar vaidins Romeo anglų-italų statomam filme Romeo ir Julija.

Zuzana Arlauskaitė - Mikšienė, bene vyriausia mūsų dramos aktorė, gyvenanti Detrote, rugpjūčio 28 d. paminėjo 65 metų sukaktį. Ji ulioai prisideda prie Detroito įvairių parengimų, režisuodama vaidinimus.

Henrikas Kačinskas spalio 3 d. vaidina Chicagoje pirmą kartą Liet. Teatro "Naujųjų žmonių" pastatyme. Spektaklis įvyks Marija Aukšt. salėje.

Liet. teatro almanachas, kurį rengia aktorius Stasys Pilka, Chicagoje jau spausdinamas. Spaudos darbus atlieka Morkūno spaustuvi.

GAUNAMAS
NAUJAUSIAS
ALOYZO BARONO
ROMANAS
UŽGESEŠ
SNIEGAS
285 p. Kaina — \$2.50
DARBININKAS
680 Bushwick Ave.
Brooklyn 21, N. Y.

DR. S. ALIŪNAS

Didelės šventės minėjimas (PRAKALBA)

Lietuva buvo didelė mūsų, Gerbiameji, nuo jūros lig jūros. Gudu, maskolui, rusų ir prūsų Drebėjo ir dišios ir skūros.

Prelegentas aktyviai kalbėjo, Rankas spaudė, ir gniaužė ir trynė, Kol po valandos mums paaiškėjo, Kad mes esame vargšai tremtiniai.

Spaudė kumščius ir rodė į sienas, Šluostė nosinėm kaktą taukuota, Kol paliko aiškiau negu diena: Lietuva jau seniai okupuota.

Prelegentas ir verkė ir juokė, Šaukė Balfą, ir Altą, ir Vilką. Ir sušuko: paduokit, Aš nutrenksiu tuoj jums bolševiką!

Ir kalbėjo gyvai prelegentas, Keikė rusą ir dalią ir būvį. Po dviejų valandų sentimentų Paaiškėjo, kad esam lietuviai.

Plaukė žodžiai ir mintys kaip vilns, Kol paliko aiškiau kaip ant delno: Lietuvoj yra sostinė Vilnius Ir piilis Gedimino ant kalno.

Pakalbėjęs dar valandą vieną, Ir priminęs vėl Vytautą didį, Prelegentas sušuko: šandieną Daug lietuvių pasauly pasklidę!

Kai penkta valanda prasidėjo, Kad nustebintų publiką visa, Prelegentas suriko: girdėjot, Jog sugrįšim, kur teka Dubysa?

Ir kai pabaigė prakalbą gražią, Baisiai didžios ovacijos griaudė. Ir sustojto graužt suolą kas graužė, Ir pabudo visi, kurie snaudė.

(Iš knygos "Valerijono lašai")

Brolių Meku įkurta draugija susilaukė pritarimo

1950 m. jauni lietuviai rašytojai — broliai Mekai, susidomėję filmo reikšme ir menu, bandė organizuoti lietuvišką filminę kroniką ir ruošti menines dokumentines filmas iš isėivių gyvenimo. Tam tikslui buvo būtina lietuviškų veiksmių talka ir visuomenės pritarimas. Deja, jų pastangos buvo nepastebėtos. Nors Adolfas Mekas turėjo išvykti atlikti karinės prievolės, tačiau idėja nemirė. Jonas studijavo ir ruošėsi. Grįžus Adolfui ir jam pabaigus su aukso medaliu televizijos technikinį skyrių, New Yorke buvo įsteigta "Film Forum" draugija, kurios tikslas — filmos meno tobulinimas.

Sugalvota ir vadovaujama dviejų lietuvių pabėgėlių draugija, stebėtinai greitai pralaužė ledus ir šiuo metu yra pilnai pripažįstama filmų pasaulyje. Programos direktorius Jonas Mekas netik pats skaito paskaitas, bet yra kviečiamas rašyti į rimtus filmos žurnalus Amerikoje, taip pat Londone, Prancūzijoje.

Šiuo metu draugija paskaitas ruošia New Yorko meno centre priešais Carnegie Hall esančioje Carl Fisher vėsinamojoje auditorijoje. Rugsėjo 9 draugija pradeda rudens meto antrąją seriją. Serijoje yra penkios paskaitos; į jas iš karto apsimokant, įėjimas kaštuoją \$4.50; pavieniai — \$1.

Šį rudenį skaitomos šios paskaitos:

Rugsėjo 9: "Italian Neorealism and American Realism".

Skaito žymus italų filmų kritikai dr. George Fenin. Demonstruojama filma Elios Kazan "Boomerang", gražiausias amerikoniško realizmo pavyzdys.

Rugsėjo 16: "Film Comedy: Laurel and Hardy"; skaito filmų kritikas William K. Everton. Demonstruojamos žinomų komikų "Dicko ir Dofa" filmų ištraukos.

Rugsėjo 23: "The Film Maker and Reality", skaito Edward L. de Laurot; demonstruojama filma "Dirfters", paslėpta John Grierson.

Rugsėjo 30: "Should Children See Movies?" skaito Rohama Lee, "Film News" redaktorius. Demonstruojamos ištraukos iš filmos "Stars and Stripes", "Martin and Gaston" ir kt.

Spalio 7: "Instruction to the Swedish Film", demonstruojama filma "Himlaspelet", paslėpta Alf Sjoeborg; vienas gražiausių švedų filmos pavyzdžių, kur fantazija neatskiriamai nuo realybės; išversta į anglų kalbą.

Spalio 14: "Film Forumo" rudens sezono trečioji serija: bilietai perkami visai serijai už \$5.00. Paskaita "The Comedy in Theatre and Film", skaito Dennis Vaughan, dramos režisiorius. Demonstruojama filma "Strong Man", kur vaidina komikas Harry Longdno.

Spalio 21: "From Potemkin to Malenkov" skaito Paul Wilen, sovietinės kultūros žinovas. Bus demonstruojama fil-

ma "Arsenal", pastatyta Dvzhenko.

Spalio 28: "Fritz Lang's German Period", skaitys Henry Hart, "Films in Review" redaktorius. Demonstruojama filma "Metropolis", Fritz Lang's ekspresionistiska fantazija.

Lapkričio 4: Joseph Von Strenberg pristatys draugijai savo filmą "Underworld", kurioj vaidina George Bancroft, Clive Brook.

Lapkričio 11: Diskusijos filmų cenzūros reikalu. Prezidiumą sudarys žinomi filmų kritikai, leidėjai, direktoriai ir cenzoriai. Bus rodomi išcenzūruoti filmų straipsniai.

Brolių Meku "Filmų Forumo" draugijos paskaitos vyksta kiekvieną ketvirtadienį 8:15 v.v. Carl Fisher Concert Hall, 165 West 57 St., N.Y.C. Draugijos sekretoriato adresas: Adolfas Mekas, 95 Orchard St., New York 2, N. Y.

(almus)

VINCO RAMONO "KRYŽIAI" ANGLIŠKAI

Lietuvių Dienų leidykla Californijoje išleido V. Ramono "Kryžius" angliškai. Išvertė juos Milton Stark, įdėdamas gražesnių išsireiškimų. Dainų tekstai eina lietuviškai, tik išnašose jie išversti.

Knyga daro malonų įspūdį. Didelio formato, 329 puslapiai. Jos kaina 4 dol. Ilustravo S. Markevičius. Įrišta į kietus viršelius, su aplanku.

Kunigų Vienybės Seimas

Š.m. Kunigų Vienybės vienos dienos seimas įvyko rugpjūčio 25 d. Philadelphijoje puikiose Barklay viešbučio patalpose. Iš įvairių JAV ir Kanados apylinkių dalyvavo apie 50 liet. kunigų, kurių tarpe buvo J. E. vyskupas V. Brizgys, prel. Balkūnas, prel. Albavičius, prel. Valančiūnas, prel. Kelmelis ir kan. Paškauskas. Seime buvo atstovaujamos veik visos ir Amerikoje esančios liet. vyrų vienuolijos.

Seimą atidarė Philadelphijos Kunigų Vienybės apylinkės pirmininkas klebonas Dr. Martusevičius, pakviesdamas J.E. vysk. Brizgį sukalbėti maldą — invokaciją. Posėdžiui pirmininkavo K. Vienybės Centro pirmininkas kun. Katauskas ir kun. prof. Ražaitis, pasikviesdami sekretoriais kun. Bajerčių ir kun. A. Sabaliauską SDB. Rezoliucijų ir sveikinimų komisiją sudarė kunigai: Saplys MIC, Čepukaitis, Pikturna ir Vincius.

Perskaičius visą eilę Seimui prisiūtų sveikinimų ir praecitojo seimo protokola, buvo išklaudyta veik visų katalikiškųjų organizacijų dvasios vadų ir K. Vienybės skyrių atstovų pranešimai.

Kun. Katauskas padarė K. Vienybės Centro valdybos, o kun. Dr. Juška K. V. sekretoriaus pranešimą. Centro izdi-

PHILADELPHIA, PA.

ninko pranešimą paskaitė kan. Paškauskas.

Nekalto Prasidėjimo Marijos metų komisijos ir Katalikų Federacijos vardu kalbėjo prel. Balkūnas, ragindamas kuo gausiausiai dalyvauti šiais metais rugsėjo mėnesį Clevelande, Ohio, ruošiamame Federacijos kongrese.

Amerikos L. K. istorijos išleidimo ir ateitininkų organizacijos reikšmę ir svarbą jautriais žodžiais nušvietė tėvas Viktoras Gidžiūnas, OFM, ragindamas lietuvius kunigus ir per juos visą lietuviškąją visuomenę į šį veikimą atkreipti ypatingą dėmesį ir jį visomis galimybėmis palaikyti bei paremti. Tėvas V. Gidžiūnas iš Toronto atstovavo taipgi Kanados kunigus, kurių vardu jis padarė ir atatinamą pranešimą.

Liet. Vyčių organizacijos ir Mėlynosios Armijos veiklą nušvietė kun. Kontautas.

Seimas, išklauses K. Vienybės leidžiamo laikraščio redaktoriaus kun. Rimšelio MIC raštiniai prisiūtų pranešimo, pasigėrėjo redakcinio kolektyvo uoliai dirbamu darbu laikraščio redagavimo srityje.

Venecuelos ir Kolumbijos liet. kunigų vardu kalbėjo kun. A. Sabaliauskas SDB, kuris taipgi nušvietė lietuvių salezie-

čių Italijoje esančios lietuviškos gimnazijos neturtingų liet. mokinių reikalus.

Neseniai iš Romos atvykęs kun. Dobrovolskis kalbėjo Romoje esančių liet. kunigų vardu.

Kruopščiai ir išsamiai paruoštą paskaitą — Parapija ir katalikiškos organizacijos — skaitė kun. Dr. A. Deksnys iš St. Louis, Ill.

Posėdžiui baigiantis buvo perskaityta ir priimta ištisa eilė rezoliucijų, kurios bus paskelbtos sekandame Lux Christi žurnalo numeryje. Nutarta pasiųsti seimo sveikinimo telegramas popiežiaus delegatui JAV, Philadelphijos arkivyskupui, Kauno arkiv. metrop. Skvireckui ir kitiems.

Sekandais metais K. Vienybės seimas nutarta susaukti rugsėjo mėnesį Scrantone, Pa.

Malonu yra pastebėti, jog visi seime diskutuojami klausimai ir svarstomi reikalai parėjo sklandžioje susiklausimo dvasioje ir ryžto ženkle kuo uoliausiai dirbti katalikybės stiprinimo ir lietuviybės išlaidymo srityse.

Dalyvis

Popietė pas dail. J. Mackevičių (2)

MAKSIMO GORKIO "PROLETARIŠKAS" GYVENIMAS KAPRI SALOJE

— Kapri! — kartojo dail. Jonas Mackevičius, matydamas ją vaizduotėje, girdėdamas skrendančių paukščių švilpimą. Ten prabėgė jo gražiausi metai.

Dar gerokai prieš pirmąjį Didįjį karą ten atkeliavo, kaip ir daug kitų dailininkų, pagaudyti jūros atšvitulį, piešti saulėtų gatelių, klausyti rūstaus bangų mušimo. Tuo metu atostogaudami ten užklydavo pasaulio garsenybės, turtuoliai, kurie žarstė pinigus riekučiomis. Rašytojai, vilose užsidarę, rašė romanus.

Vakare visi jie susitinkdavo kavinėse, po atviru dangum ar palapinėse susėdę šnekėjosi, sprendė degančius klausimus, filosofavo, o italai dainavo apie meilę. Išdainavo jie ir dail. Jonui Mackevičiui gražią žmoną, kuri vėliau tobulai išmoko lietuviškai ir mirė kaip mūsų tautos tremtinė (Tuebingene).

Kapri saloje užklupo 1914 m. ir karas. Skubėjo metai ir po karo, ir tik 1929 Mackevičius sugrįžo Lietuvon.

— Jūs tikriausiai pažinote rusų rašytoją Maksimą Gorkį?

— O kaipgi, — sujudo dailininkas, — nekartą svečiavausi jo namuose, sėdėjau drauge kavinėse, kalbėjomės. Visi iš Rusijos imperijos atkeliavę laikėmės drauge. O tas Maksimas mėgo dailininkus.

— Bet Gorkis juk buvo proletaras. Iš kur jis turėjo pinigų Kapri saloje?

Senukas dailininkas dar labiau juokėsi. Keistas ir naivus

atrodė jam šis mano klausimas.

— Maksimas Gorkis buvo vienas iš didžiųjų turtuolių, — dėstė Jonas Mackevičius aną popietę. — Jis už savo raštus, kurių ėjo laidų laidos, gaudavo nemažą pinigų. Be to, — dramoms. Kiek Rusijoje buvo teatrų? Visi vaidino jo dramas ir mokėjo procentus.

Taip Gorkio pajamos susidarė 5000 rublių arba 2500 dol., per dieną.

— Tokios sumos?!

— Taip, taip!

Gal šias pajamas ar pats Gorkis ar kiti jo artimieji išpūtė, bet iš tolimesnių pasakojimų aiškėja, kad vis dėlto jis buvo

turtingas "proletaras".

Kasdien jis priimdavo begalės svečių. Tai buvo rusų turistai, kurie, atkeliavę į Kapri, aplankydavo ir savo tautos rašytoją. Visus juos Gorkis nusiavedavo į kavinę ir vaišindavo. Kartais tokių svečių per dieną būdavo 200-300.

Cia lankėsi ir garsus basas Šaliapinas,

mėgęs ne tik dainuoti, bet ir gerai užvalgyti, vynu užgerti. O kai susitikdavo su Gorkiu, tai užtaisydavo tokias žvejonas, kad ištraukdavo ne tiek žuvis iš marių, kiek vynu butelių iš rūšių. Uždavo italų būriai aplink ir dainuodavo su Šaliapinu. Paskui dar ilgai šnekėdavo: buvo ponas didžios gerklės ir didžios kišenės...

Gorkio "pasivaikščiojimai"

Bet Gorkis vis tiek buvo "proletaras" ir dar — rusas.

Išėjęs pasivaikščioti jis susitikdavo prie kampo stovintį vežiką. Deja, jis negali juo pasinaudoti, — jis "proletaras", bet reikia duoti ir vežikui uždirbt, nes ir šis tikras proletaras. Tad Gorkis pašaukia vežiką ir liepia paskui jį važiuoti. Nesėda vežiman, nes jau būtų "išnaudojimas". Toliau sutinka kitą vežiką ir tą prijungia eilėn, trečią, ketvirtą, penktą, kartais net dvidešimtą. Ir visa Kapri mato — rusas išėjo "pasivaikščioti".

Po valandos tokios promenados Gorkis sumoka visiems.

Kiek daugiau sunkumų turėjo šis proletaras rašytojas su nameliu.

Pabodo gyventi viešbutyje. Pinigėlio buvo, reikėtų pasistatyti vilą. Bet kaip? "Proletaras", dar ne eilinis, aukštos klėsės rašytojas, — juk negali turėti nuosavybės.

Gorkis tikriausiai pasiskaitė talmūdą, kad klausimą išspręsti taikiai ir švaria sąžine.

Pasivadino italų siuvėją ir susitarė, kad jo vardu pastatys vilą. Pastatius joje gyvens ne siuvėjas, bet Maksimas Gorkis. Ir tik paskui, kai rašytojas jau išsikėlė, vila atiteks siuvėjui.

Vila išaugo pušni ir didelė. Ten susispietė naujos draugijos, svečiai, vakarai. Buvo kviečiami ne tik "proletariato" bįčiuliai, bet ir šiaip šviesuoliai, daugiausia dailininkai. Kartais susiginčydavo kokiais socializmo klausimais ir vėl taikiai išsiskirstydavo.

Taip praėjo karas, ir atėjo Rusijos revoliucija, kuri iškėlė

Elizabeth, N. J.

Parapijos mokykla yra pagrindinai atremontuota ir išdažyta. Aplankius mokyklos kambarius, susidaro graūmo ir svarumo įspūdis. Pikniko metu rugpjūčio 29, mokykla buvo atidaryta ir gausiai lankomo.

Šiluvos atleidai

bus rugsėjo m. 5-8 d. Pamaldoms prie Panelės Šv. vadovaus ir pamokslus sakys Tėv. J. Budzeika, marionas. Pamaldos įvyks 7:30 v. vakarais. Pamaldų metu bus išstautytas naujas šv. Panelės Šiluvų pasirodymo paveikslas. Ta proga, bažnyčioj bus padėtas akmens dalis, ant kurio pasirodė Panelė Šv. vaikams, kurį 1927 m. kun. J. Simonaitis iš Lietuvos atvežė.

Dom. Pečiukaišis

mirė rugpjūčio 16 d. buvo geras ir pavyzdingas aprapietis, daugeloi draugijų narys. Jo sūnus Jonas buvo garsus sportininkas ir 1931 m. dalyvavo sporte ir Lietuvoj. Jis žuvo kaip pirmas parapietis praeitame kare.

J. P.

P. JURKUS

IŠ VISUR

• Vysk. V. Brizgys išvyksta į Pietų Ameriką, į Kolumbiją, į kur jį savo ruošiamom šventėm kviečia atvykti tenyksičiai lietuviai. Yra galimybės, jog J. E. vysk. Brizgys ta pačia proga antrą kartą aplankys ir Venecuelos lietuvius.

• Prel. Pr. Juras, Lawrence lietuvų par. klebonas, paskutinėmis dienomis rimčiau sunegalavo ir yra priverstas atsigulti ligoninėn, kur bus operuojamas.

• Dail. prof. Ad. Galdikas, atostogaudamas gražioje Maine valstybėje pas pranciškonus Greene, škiuoja gamtovaizdžius ir tapo Tėv. Justino Vaškio portretą. T. J. Vaškys ten eina vienuolyno viršininko pareigas.

• Prancūzijoje Liet. Bendruomenė apima apie 1000 asmenų, jų tarpe 785 suaugę ir 211 vaikai. Kelios dešimtys lietuvių yra svetimšalių legijone, su kuriais sunku susisiekti. Uždarbiai menki ir pragyvenimas sunkus. Paryžiuje vyksta įvairių tarptautinių suvažiavimų, kuriuose atstovaujama ir Lietuva.

• Liet. evangelikai - reformatai dalyvavo pasaulinėse protestantų - stačiatikių Bažnyčios Tarybos suvažiavime. Lietuvius atstovavo evangelikų -reformatų kunigas Dilys. To suvažiavimo proga lietuvių evang. reformatai išleido anglų kalba brošiūrą: "The Evangelical Reformed Church of Lithuania", kurioje pateikiama ir bendrų žinių apie Lietuvą. Tarybos generaliniam sekretoriui buvo įteiktas bendras Lietuvos, Estijos ir Latvijos protestantų ir stačiatikių vardu memorandumas, kuriame primenama dabarinę padėtį.

Svarbu: Žemiau skelbiamų tautiečių giminės ir artimieji prašomi kreiptis į Vokietijos Krašto Valdybą, pridėdam sušrašinėjimui pašto kuponus:

Kauniečio med. dr. Šiklauskas, kauniečio Antano Nungaudo, J. Sauratulevičiaus; vilniečio, finansų m-jos valdininko Antanaičio, ūkininko Kubiliaus (kurio tikslėsniu apibūdinimo nėra). Rašyti: Litauisches Zentralkomitee, Weinhelm/B., Postfach 233, Germany.

Vidutinio amžiaus MOTERIS, ieškoma eiti šeiminiškės pareigom ir būti drauge (company) pagyvenusiai poniai ir jos dirbančiai dukterei. Atskiras kambarys, gyvenamoji vieta malonioje aplinkumojė ATHOL, Mass.

• Ieškau savo švogerio Jono Staniulio ir sesers Antaninos Obeliūtės, kuri dirbo Kauno Valstybės Teatre. Kas apie juos turėtų kurių žinių, prašyčiau pranešti adresu: Mrs. M. Navikas, 11 Kent Ave., Wayne, N. J.

Jau minime spaudos atgavimo 50 metų sukaktį. Neuzmirškime, kad vienas iš didžiausių lietuviškos spaudos apaštalų buvo vysk. M. Valančius.

Jo gyvenimą ir veiklą rasite VACLOVO BIRŽISKOS KNYGOJE

VYSKUPO MOTIEJAUS VALANČIAUS BIOGRAFIJOS BRUOŽAI

100 p. Kaina \$1.00

Gaunama 'Darbininko' administracijoje

ŠILUVOS MARIJOS IR TAUTOS ŠVENTĖ MARIANAPOLY

1954 ŠV. MARIJOS METAIS RUGSĖJO 12-TĄ DIENĄ

7 VAL. ŠV. MIŠIOS IR IŠSTATYMAS ŠVČ. SAKRAMENTO.

11 VAL. IŠKILMINGOS ŠV. MIŠIOS IR PAMOKSLAS

Šv. Mišias celebruoja T. STANISLOVAS SAPLYS, MIC. Pamokslą sako PREL. C. A. VASYS. Šv. Mišias giedos Worcesterio šv. Kazimiero parapijos Choras, vadovaujamas IPOLITO NAURAGIO, Lietuvos Operos solisto.

2 VAL. PP. KRYŽIAUS KELIAI PARKE

4. VAL. PP. IŠKILMINGA PROCESIJA SU ŠVČ. SAKRAMENTU APIE PARKA

Procesijai vadovauja J. E. VYSKUPAS BERNARDAS FLANAGAN, vyriausias vietos ganytojas. Gyvasis rožančius, kurį sudaro Sodaliėtis ir Lietuvos Vyčių kuopų pirmininkai.

Marijos statulos vainikavimas. Pamokslas, sakys PREL. JONAS BALKŪNAS. Marijos litanija. Pasilaukimas Nekalčiausiai Marijos Širdžiai. Marijos metų maldą Pijaus XII. Malda į Šiluvos Mariją laisvei išmelti. Palaiminimas ir pabaiga

7 VAL. VAKARĖ PROCESIJA SU ŽVAKEMIS I LIURDĄ

RUGSĖJO 12 DIENĄ VISI Į MARIJOS IR TAUTOS ŠVENTĖ MARIANAPOLYJE!

Katalikiškos organizacijos bei draugijos prašomos su savim atsivešti vėliavas ir procesijoje dalyvauti organizuotai.

KOMUNISTINĖS MUSES

Visokių yra pasatulyje papročiu, ypač vasarą, kai musės įkyriai lenda į akis arba, kas nelabai jau malonu, įkrinta į smetonos puodyne. Lietuvoje senais laikais, kai bolševikai nebuvo karvių padarę bendruomenės nariais, moterys sendavo pilną samtį smetonos ir su muse tēkšdavo į grindis. Musė nuo to tik apslaižydavo. Vokietijoje jau daroma kitaip: kabinama šaukštu, smetona išlaizoma ir sausa musė trenkiama žemėn, kad net jos kaulai subraška. Sovietų Sąjungoje, kur smetonėlę valgo tik raudonoji poniņa, praryja su gyva muse. Tiktai Amerikoje su musėmis elgiamasi demokratiškiausiai: su visa puodyne išmetama musė į garbyčių. Musės pagaliai nenukenčia, jos laisvė paveržiama ir jai maisto užtenka. Apskritai, musės veisiasi patvoriuose ir tamsiuose pogrindžiuose. O vis dėlto jos čia zirzta zirzia, kad negerai!

★ Aną dieną sutikau vieną bičiulį, tokią raudoną komunistinę musę, ir man ji nusiskundė zirzdama:

— Kur tu matei tokius vidonus, kaip amerikiečiai? Laisvės neduoda padoriam su tvėrimui: persekioja, įstatymais apstato tik tokius, kad lengvai gali išlysti pro skylę. Bet mes nenorime lysti nei pro mažiausią skylutę, o geidujam turėti visišką laisvę. Ana, buvome savo metu susikrausčiusios į pačias ribiausias šio krašto puodynes. Išmėtė laukan su visa mūsų išvirta koše. Girdi, patys srėbkitė, jei tokią gardi, tik ne už mūsų stalo, o patamsėje. O kad mes nenorim! Mes norim tupti ant kiekvieno nosies ir turėti dar laisvę, kad niekas nevaikytų. Eism teisman ieškoti teisybės...

— Žinia, — sakau, — teisybės reikia ieškoti. Tik aš girdėjau, kad visu būriu norite skristi ne ten, kur reikia. Pavyzdžiui, baltuose rūmuose labai aiškiai matosi, jei mušia atsitupia, kur nereikia. Geriau jau tūpkite ant raudonųjų mūrų, pavyzdžiui, po Malenkovo langu. Jis tiktai duos jums savo ramybę: sučiulps su visu jūsų raugalu. Ko čia dar laukti ir kankintis, kad ne visi leidžia ant nosies tupti. Geriau jau tiesiai bolševiko pilvan.

Mano prietelis nusiminė dėl tokios kalbos.

— Palauk, — sako, — aš tave apskusiu tokiam laikraščiu, kuris "Keleivių" vadinamas. Žinai, kaip jis mus vis barė, o dabar dėl mūsų nelaimės ir jam susopoj sirdį. Užjaučia bėdoje. Nelaimėje visada tikrą draugą pažinsi.

— Girdėjau, — sakau, — girdėjau iš seniau, kad jūsų išrugose nevienas padorus žmogus mirko. Dabar bijo, kad neprikirptų sparnų. Ką gi darysi? Vienus nelaimė užklūdo ateidama, o kitus praeidama.

Zv. BePastogis

LORENA SCHIBLER, 2 metu, iš Pittsburgho, automobilio sužeista gatvėje, kai ėjo savo senutę lankyti.

Ateitininkų stovykla Vokietijoje

Siemet, rugpiūčio 4-24 d.d. Vokietijos Sielovados rūpesčiu Holzhausene (prie Augsburgo) buvo surengta tikrai graži ir didelė ateitininkų stovykla. Tai buvo bendra studentų ir moksleivių stovykla, nors didžiausioji stovyklautojų dalis buvo patys jauniausieji ateitininkai — pirmųjų klasių gimnazistai. Viso stovyklon suplaukė net 120 ateitininkų!

Stovyklos programa buvo įvairi ir turtinga: visa eilė pasikaitų apie Lietuvos geografią, istoriją, spaudos draudimą, ateitininkų uždavinius tremtyje, jų idealus bei tikslus, ir t.t. Per Zolinę buvo surengta speciali **M a r i j o s** garbei akademija ir partizanų pagerbimo vakaras. Marijos šventės proga 26 nauji nariai davė iškilmingą pasižadėjimą.

Pravesta net 18 įvairių rūšių varžybų. Jauniausieji piešė, sekė pasakas, deklamavo, sportavo. Vyresnieji konkuravo dailiai skaitydami, dainas dainuodami, mergaitės juostas ausdamos. Kai kurios varžybos nešė tikrai pasigėrėtinų rezultatų. Štai tautinių bei kitokių plastikinių šokių konkursą laimėjo mergaitė, mokanti 23 šokius, o žaidimų varžybose laimėjo berniukas, mokąs pravesi 53 žaidimus.

Stovykloje lankėsi daug svečių, kurie stovyklautojams skaitė paskaitas ir drauge džiaugėsi stovyklos puikia nuotaika. Lankėsi Balfio pirmininkas kan. J. Končius, ypač gausiai parėmęs stovyklą dosnia auka, Balfio įgaliotinis Vokietijoje P. Rugienis, Amerikos Balfio lietuviškojo skyriaus vedėjas J. Laučka, prof. Z. Ivinskis, kun. Dr. J. Vaišnora, kun. Dr. V. Balčiūnas ir daug kitų svečių iš Muncheno, Augsburgo bei Memmingeno apylinkių.

Stovyklautojai lieka ypač dėkingi Vokietijos Sielovados Tvarkytojui Tėvui Bernatoniui ir stovyklai vadovavusiem sendraugiams — kun. Bungai, kun. Kaleckiui, ponions Skeivallenei, Grinienei, Bielskienei, p. Vaitkevičiui ir Dr. Pemkui. Stovyklos pabaigoj dalis vy-

resniųjų stovyklautojų išvyko ekskursijon į Romą, o likusieji išsikirstė į savo pastogę, vildamiesi kitais metais vėl taip gražiai pabendrauti.

G. Dubauskaitė

VOKIETIJOS ATEITININKAI IŠKYLAUJA ROMOJE

Iškeliajame

Rugpiūčio 19 rytas. Dar miega po lauzo ateitininkų ir katalikiško jaunimo stovyklautojai Holzhauseno palapinėse. Tik mes, 16 "Vyskupo Valančiaus" kuopos narių nerimstam — kraunamės ir skubame prie altoriaus.

Mūsų kelionės vadovas kun. Keleckis atlaiko mišias, visi priimame Komuniją. Kun. Keleckis trumpame pamokslėlyje įprasmina mūsų kelionę į Amžinąjį Miestą: mes melsimės, aukosime Dievui vargą už pasilikusius tėvynėje, kenciančius ir negalinčius atlikti tokių piligriminų kelionių, prisiminsime ir mūsų geradarius, sudariusius sąlygas mums pamatyti Šventąjį Miestą.

O tokių geradarių buvo daug. Minėjome jų vardus spaudoje, — kiti nei savo vardo neleidžia niekur skelbti. Pasakojimas toks geradarių buvo kun. Bunga, kuris prikišo mūsų kelionės ryšulius geriausių dešrų ir kurio "Volkswagonas" nukentėjo betransportuojant į stotį.

Gero vėjo...

Kad kelionė seksis, pajuto, me vos išvykė iš stovyklos rajono. Ir kur nesiseks, jei toks juodas ir toks simpatingas kaminkretys pravažiavo motociklu, nusišypsodamas mums iki ausų ir pamajuodamas mums "gero vėjo."

Traukinyje jautėmės gerai, nes turėjome rezervuotas vietas "fuer das litauische Gymnasium". Važiavome per Austriją. Kai kas iš mūsų, anglų zonos gyventojų, pirmą kartą išvydo kalnus. Tad stebėjosi ir gėrėjosi. Viskas nauja, nepaprasta, stebuklingai graži: kaip tas sniegas vasarą neiš-

BALFO DEŠIMTMEČIO PROGA BŪKIME DOSNŪS

Amerikos lietuvių sukurta didžioji šalpos organizacija, Balfas, šiemet švenčia pirmąjį savo garbingos veiklos dešimtmetį. Balfas įsisteigė tada, kai Lietuva buvo karo audrų užkulpata ir nuskurusiu bolševikinių gaujų išniekinta, kada tūkstančiai užkalnuose vagonuose buvo tremiami į šalčio Sibiro taigas, kada tūkstančiai kitų lietuvių, gelbėdamiesi savo gyvybę, pasitraukė į karo liepsnose skęstančius Vakarų. Tada Amerikos lietuviai bendru savo darbu ir aukomis skubėjo į pagalbą nekaltam raudonojo teroro aukom. Jų širdžių gerumas ir sukurtoji šalpos organizacija, Balfas, buvo lygiai tas pats, kas paklydusiam tamsioje šviesos žiburėlis, ar skęstančiam, jūroje išsigelbėjimo ratas — išganymas.

Kokius didžius darbus ši kilnių širdžių organizacija atliko, man sunku yra ir išskaičiuoti. Išgelbėta nuo bado ir išnykimo apie 80,000 lietuvių tremtinių ir apie 30,000 jų atsikviesėta į šį kraštą, kur daug jau spėjo ne tik įsikurti, bet ir prasikurti.

Bet šalpos darbas tuo dar nebaigtas. Apie 10,000 lietuvių įtebeskursta Vakarų Europoje.

tirpsta, kaip tos karvės nenukrenta!

Brennery, ant sienos, tuoj pat atsirado kontaktas su italais; matyt, buvome vieni kitiems įdomūs, vieni juodi, kiti blondinai.

Per trumpą sienos perėjimą mūsų itališkas žodynas labai praturtėjo. Mums pripratusiems prie germaniško šaltumo, labai patiko pietietiškas nuosirdumas, šypsenos, platumas ir plepumas. Kai į traukinį prilipo "juodukų", pradėjome vieni su kitais konkuruoti dainomis. Dainavome iš karto paeiliui, o paskui — jau perrėkdami vieni kitus... Iš jų sužinojome ir apie de Gasperio mirtį.

Italijos skurdus gamtovaizdis mus kiek apvyli. Savo vaizduotėje buvo kūrę palmėmis, gėlėmis, pietų vaisiais nusagstyta kraštą. Gal teks ir kitokių vaizdų pamatyti, bet kol kas mums labiau patinka čia miestai. Mieste visur daug gėlių, palmių, svarbiausia — skanūs ledai...

20-tos rugpiūčio rytą įvažiuojame į Romą.

Malonu buvo, kai pamatėme perone kun. Krasauską ir kun. Memėną. Jiedu nusigabonome mus ir įkurdino šv. Kazimiero kolegijoje.

Važiuodami per miestą nusitebome, kad nematėme jokio gedulo ženklų dėl de Gasperio mirties.

Nusiplovę pirmąsias kelionės dulkes, leidomės žemyn į kopyltelę. Iki pietų išsėjomės, miegojome ir džiaugėmės mus supančia gloga, geru maitinimu, patogiom lovom. Kolegija tuščia, vasarai Ekscelencija vysk. Padolskis, kunigai ir klierikai išvykę atostogų. Kolegijos rektorius prel. Tulaba guli

KUN. DR. ST. VALIUŠAITIS

Jie laukia mūsų pagalbos. Jiems reikia padėti!

Tarkime drauge su Kristumi "Gaila man minios" ir skubėkime į darbą dabar vedamo vajuos metu, nes tikra meilė nesiriboja vien žodžiais. Ji yra dosni. Dosnumas sudaro meilės esmę. Juo karštesnė meilė, tuo turi būti didesnis ir dosnumas. Mūsų tauta negausi, turime kiekvieno lietuvių gyvybę branginti ir daryti viską, kad jis nevegetuotų, bet žmoniškai gyventų.

Aš tikiu, kad niekas neatsisakys padėti praveisti vaju, paaugoti keletą dolerių ne svetimam, bet savo kenčiančiam broliui, parinkti aukų džiuvos pakastam jaunuoliui, mažamečiui kūdikui ar suvargusiam seneliui.

Nesiteisinkime, kad mes mažai turime lėšų arba negalime paskirti laiko vajuos reikalams. Tik pagalvokime truputi: argi mes mainytume savo padėtį, savo gausiai apkrautą stalą, savo automobilį, televiziją arba asmeninę laisvę į tremtyje tebevargančių brolių skurdą ar jų niūrų gyvenimą stovyklose. Supranta-

BALFO DEŠIMTMEČIO PROGA BŪKIME DOSNŪS

ma, kad ne! Tad padėkime jiems, kaip galime ir kiek galime.

Vienos dienos uždėtis tebūnie vidurkis mūsų aukos. Tokios aukos iš Jūsų prašome tik vieną kartą metai.

Šis ypatingas Balfio jubilėjinis vajuos tesuriša mus, esančius laisvėje, tremtyje, su tėvynėje kovojančiais broliais, kurie už tėvynės laisvę, lietuviškos išlaikymą ir lietuvių šviesesnį rytojų nesigaili paaugoti viską — net ir gyvybę. Būkime tokie, kokie jie yra. Mylėkime tėvynę Lietuvą ir jos vaikus, savo brolius, kaip jie juos myli. Aukokime jiems!

Vincetas Liulevičius
PLA Direktorius

MELSKIS SU BAŽNYČIA

Visų sekmadienių ir didesniųjų švenčių mišių maldas lietuviškai ir kitų daug maldų bei giesmių rasi maldaknygėje

Būk mums malonus

Parengė

PREL. F. BARTKUS

413 pusl. Kaina \$2.00

Užsakymus siųsti

DARBININKAS
680 Bushwick Ave.
Brooklyn 21, N.Y.

DISPLAY

ALUMINUM COMBINATIONS
Old Fashioned Storm Windows and Screens - Fiber lass Awning Combination Doors wood and aluminum.
Daily 8 A.M. to 5:30 P.M.
FREE ESTIMATES
Fulton 5-7275
SCHREI'S
Screen Service
14325 WESTERN AVE.
BLUE ISLAND, ILL.

DISPLAY

ALUMINUM COMBINATIONS
Old Fashioned Storm Windows and Screens - Fiber lass Awning Combination Doors wood and aluminum.
Daily 8 A.M. to 5:30 P.M.
FREE ESTIMATES
Fulton 5-7275
SCHREI'S
Screen Service
14325 WESTERN AVE.
BLUE ISLAND, ILL.

Chicago, Ill.

TELEPHONE:
DEARBORN 2-0819
TO PLACE
HELP WANTED ADS.
ASK FOR AD TAKER

Help Wanted Male

WANTED-AT ONCE!
CANDY MAKER
EXPERIENCED
Starch room—Specialist on cream work with knowledge of Mogul
Top wages to top man
Must speak and understand English. Apply now!
Sisco Hamilton Co.
514 S. Loomis
Phone MOntroe 6-7034

Real Estate

ASSUMPTION PARAPIJŲ (tik 6 likę)
3 kambarių plytiniai namai
Po visais rūšys, orinis aliejum šildymas, beržinės durys ir kabinetai, plastinės gumos sienos, keraminės tile grindys vonioje, rūbams spintos.
F.H.A. statyti ir finansuoti
Imokėti tereikia tik \$3,500
Veteranams tik \$1,600
Edw. Liljeras—WA 8-5262
Arba užteik į
WALLS and MATTERA
12803 So. Halsted — WA 8-9880
Modelio namas
12612 So. Harvard

DISPLAY

MEET THE RIGHT PEOPLE
CLARA LANE,
Room 637
Personal, Confidential introduction service. Established 20 years. National Organization. Open daily and Sunday from 11 to 7.
127 N. Dearborn, DEARBORN 2-4932
Send for literature.

Išėjusi iš spaudos nauja knyga

KAROLĖS PAZERAITĖS
DIDVYRIŲ ŽEMĖ

Viršelis pieštas
VL. STANCIKAITĖS.
Spausdinta Brazilijoje.
133 p. Kaina \$1.50

G a u n a m a

Darbininko Administracijoj

Ar skaitai Darbininką?

Pasinandok ramions ir sveikoms atostogoms

BUTAUSKŲ ŪKYJE

Tik 3 valandos kelio nuo New Yorko miesto.

Maloni namų atmosfera, jaukūs kambariai, skanus valgis su šviežiu pienu ir daržovėmis. Naujas maudymosi baseinas (swimming pool). Tarp įvairių pramogų turėsite Badmintoną, pasagą, televiziją ir kitus.

Sekmadieniais parūpinsim nuvežimą į bažnyčią. Savaitė prasideda nuo šeštadienio iki šeštadienio popiet.

Kaina vienam asmeniui \$30.00 savaitei.

Užsirezervuoti vietą iš anksto. Sezonas tęsiasi nuo liepos 2 iki rugsėjo 6. Daugiau informacijų gausite telefonuodami:

TORRINGTON 9655

Arba rašydami:

BUTAN'S

R.F.D. 1, Mt. Road

Torrington, Conn.

BALFO DEŠIMTMEČIO

AKADEMIJA - KONCERTAS

įvyks 1954 spalio 17, 4 val. p.p. Webster Hall, New Yorke

Koncerto programą išpildys: Smuikininkas Izidorius Vasyliūnas

Solistės: Prudencija Bičkienė ir Stasė Daugėlienė

Solistams akomponuos muz. AL. MROZINSKAS

Didžiojo New Yorko ir apylinkių lietuvių maloniai prašomi iškilmėse dalyvauti ir tuo paremti šalpos darbą.

Šokiams gros AD. JEZAVITO orkestras

NEW YORKO BALFO 10-CIO MINĖJIMO KOMITETAS

DEMOKRATIJA GRIEBIA VISUS

Keisti įstatymai ir teismų kronikos

Vistose kraštuose įstatymai yra taip parašyti, kad paprastai už gyvulių padarytus nuostolius bei jų "nusikaltimus" atsako jų savininkai. Kitaip yra Amerikoje. Čia įstatymų leidėjai ir jų vykdytojai suka galvas, kaip prigrębti, ir iš tikrųjų prigrębia, pačius nusikaltėlius - gyvulius. Dalis tokių įstatymų yra užsilikusių iš seno, dalis ir šiandien tebeveikia.

Ohio valstybėje asilas, bėgęs greičiau negu 6 mylias per valandą, yra baudžiamas už eismo įstatymų laužymą. Kansas valstybėje ištrūkęs arklys už betkokių padarytus nuostolius atsakingas pats. Š. Karolinioje įstatymai leidžia gaidžiui negyvai užkapti vištą, nes ji esanti jo "teisėta žmona". Detrote šuo gali vieną kartą kasti laiskanešiu, už kitus kandimus jau baudžiamas; kitose Michigano vietovėse karvės po saulėleidžio negali pereiti viešu keliu, jei uodegos gale arba tapragy nėra pririštos raudonos lemputės; po 12 val. nakties šunės negali loti ir betkokių laiku jie negali būrais siausti po sveltimus laukus ir išdarinėti šunijadas.

Dar įdomesni seni įstatymai, nustatę žmonių santykius su gyvuliais.

Iš jų galima susivokti anų laikų žmonių papročius. Atlanta, Ga., drausdavo žirafas rišti prie vaisinių medžių. Kalifornijoje uždrausta raitam įjoti į kavinę. Connecticute negalima burtais vilioti kaimyno bičių. Normal mieste, Illinoise negalima šuns erzinti. New Yorke uždrausta, arkliai matant, lietsargį išskėsti. Paulding mieste, Ohio, policininkui leidžiama šuniui kasti į uodegą, kad tas nutiltų lojės. Los Angeles mieste važiuojant tramvajum keleiviam nelei-

džiama zuikius šaudyti pro langus.

Amerikos teismų archyvuose yra užsilikusių juokingai įdomių teismo sprendimų.

atliktų pilnuose įstatymų rūmuose. Iš jų irgi matomas keistas teisinis naujojo pasaulio vystymasis.

1934 m. New Jersey valstybėje buvo nuteista papūga, kad ji drumstė ramybės kortų lošikams. South Bend, Ind., mieste, draudžiama bezdžionėm rūkyti; prieš kelis metus viena buvo sučiupta narve su uždegtą cigarete ir prikirpo teismas 25 dol., kuriuos turėjo sutautpyti pats miestas.

Maine draudžiama žmonėms dalyvauti pelių lenktynėse, o New Yorke gaidžių imtynėse. 1938 m. Manhattane buvo teisiami 46 vyrai ir 4 gaidžiai. Gaidžius kaltino sulaužius įstatymą, o vyrus — juos priverčius įstatymą laužyti. Byla taip susinarpliojo, kad reikėjo šaukti iš Meksikos gaidžių imtynių specialistą, kuris nustatytų nusikaltimo dydį. Teismo metu vienas gaidys ištrūko iš pintinės ir atsitūpė teisėjui po nosim ant kodekso knygos, kurioje jis ieškojo atitinkamų baudžiamųjų paragrafų.

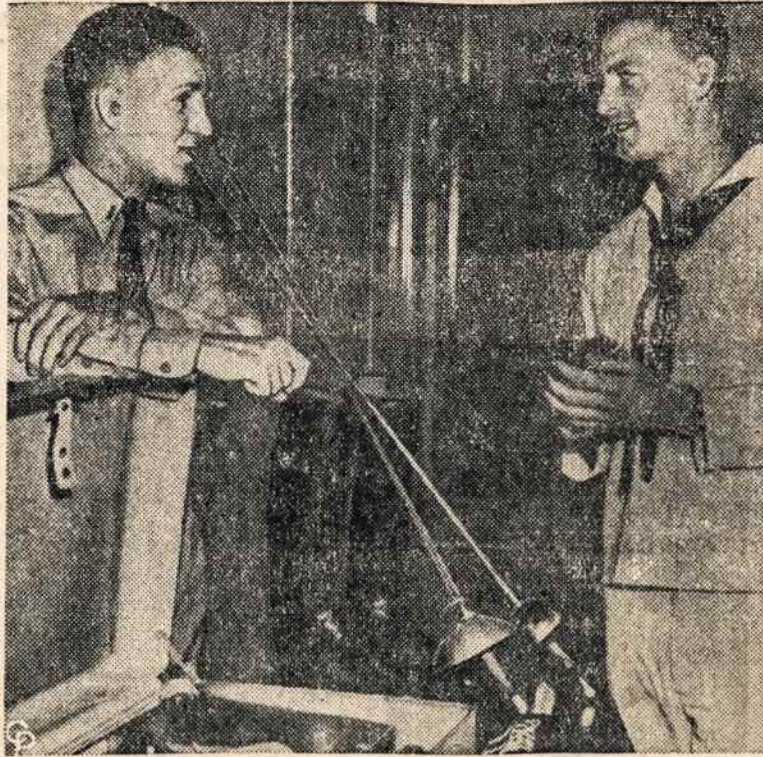
Atlantic City teisėjas Smithers 1928 m. įsakė "pristatytį" keliems miesto šunims, katinui ir gaidžiui. Pasiuntinys, nunešęs teismo kvietimą minėtiems kaltininkams, pririšo jiems prie uodegos tardamas: "Nežinau ar jūs suprantate, bet aš savo pareigą turiu atlikti; štai kvietimas".

Daugiausia Amerikoje iš visų gyvulių į kaltinamųjų suolą patenka šunų.

Kentucky valstybėje kalė su dviem šunčiais už avizudystę buvo pasmerkta mirti. Apeliacijoje šunčiai, kaip nepilnamečiai buvo išteisinti, o kalė mirties bausmė pakeista išstrėmimu už valstybės ribų.

Kentucky ligi 1918 metų veikė įstatymas, kuris kiekviena šunį už avizudystę baudė mirtimi. Tą įstatymą panaikinus, dar nepasidarė ten šunims rojus. 1934 Bonneville mieste ly šuo Hoocker, ūkininko Turner bandšunis, apkančiojo apskrities teisėjo giminaičio vaiką. Po ilgos ir triukšmingos bylos, vargšas Hoocker buvo nuteistas mirti ir sušaudytas.

Dar garsesnė šuns Kaiser Bill byla. Tas šuo, ponios Gray nuosavybė, 1927 už avizudystę nubaustas mirtimi. Šuns gintį pasiūko geri advokatai, o poniai iš visos Amerikos šunų prieteliai siuntė aukas ir užuojautos laiškus. Buvo net mėginta kalinį šunį pagrobti ir iš-

W. ANDRE (k.) ir N. Brinker vyksta į sporto rungtynes, kurios bus Budapešte, Vengrijoje, spalio 10-14 d. Amerikiečių vyksta 6 asmenų. Rungtynėse dalyvaus 22 tautos.

Margam pasaulyje visaip būna...

Plepėta be reikalo

Jungtinių Tautų statistikos biuras paskelbė, kad nuo 1945 ligi 1953 metų pabaigos žodis "taika" buvo ištartas 300.000 kartų. Per tą patį laikotarpį saugumo taryba turėjo 646 posėdžius ir generalinė asamblėja 471. Iš viso posėdžiauta 1117 kartų ir užregistruota 35 milijonai tuščių žodžių, nedavusių pasauliui jokios naudos. Vien tik apstabdyti Korejų karą buvo susirinkta 575 kartus ir ištarta 18 milijonų žodžių. Vokietijos reikalai, pasirodo, yra kur kas svarbesni, nes tuo reikalu posėdžiauta 1080 kartų ir paleistas 43 milijonai žodžių. Jei pridėsime plepalus, tuo pačiu Vokietijos reikalai, paleistus praėitą pavasarį Berlyne, tai susidarytų

dar antra tiek bereikalingo diplomatų burnos aušinimo.

Ponios be ponų

Bonnos vokiečių vyriausybė įnešė į parlamentą įstatymo projektą, kuriuo norima pripažinti 7 milijonams perraugusių merginų ponios (Frau) titulą. Įstatymui praėjus, visos senmergės nuo 35 metų amžiaus pasidarys ponios, tik de ja — be ponų. Ligi šiol netekėjusios merginoms vadintis poniomis buvo laikomas nusikaltimas. Išimtį turėdavo tik netekėjusios motinos ir tai turėdavo kiekviena askirai išimti leidimą iš policijos, įteikiant kūdikio gimimo metrikus ir sumokant markę ir 50 fenigų valdžios išdan.

DISPLAY

DR. ROTHE'S COURSE

Preparing Again For

MEDICAL STATE BOARD EXAMINATIONS

Mon - Wed - Fri - 6:00 P.M.
252 W. 73 ST. MO 3-8504

KAS YRA DIEVAS? KAS YRA ŽMOGUS? KOKIE TURI BŪTI ŽMOGAUS SANTYKIAI SU DIEVU?

šiuos klausimus rasi išsamiai svarstomus ir giliai sprendžiamus dviejų Vilkaviškio seminarijos profesorių: prel. Dr. F. Bartkaus ir kan. Dr. P. Aleksos naujausiam veikalė

DIEVAS IR ŽMOGUS

Didžiulio formato 517 p.
kaina: neįrišta — \$5.00, kietais viršeliais — \$6.50

Užsakymus siųsti:

DARBININKAS

680 Bushwick Ave. Brooklyn 21, N. Y.

JAU GALIMA ĮSIGYTI A. RINKŪNO VADOVELĮ

KREGŽDUTĖ

II DALIS

Skaitymai, aplinkos ir tėvynės pažinimas pagal naująją JAV ir Kanados lietuviškųjų mokyklų programą

Viršelis ir iliustracijos dail. T. Valiaus.

Bostono lietuvių mokytojų leidinys

184 p. — kaina \$2.75

Gaunama "Darbininko" administracijoje.

Buss. tel. Office tel. Namų tel.

EV. 4-9672 EV. 4-6639 EV. 4-1913

LIETUVIŲ AMERIKOS PILIEČIŲ KLUBAS

SALE IŠNUOMOJAMA

ŠOKIAMS, VESTUVIŲ POKILIAMS IR TT.

J. Zakarauskas, Mgr.

280 UNION AVENUE BROOKLYN, N. Y.

Surinko K. P.

Stephen Bredes Jr.

ADVOKATAS

37 Sheridan Ave., Brooklyn 8, N. Y. Tel. APplegate 7-7083

SCHOLES BAKING, Inc.

V. Lukas — Vedėjas
532 Grand St., Brooklyn, N. Y. Tel. EVergreen 4-8802
Lietuviška duona — geriausia duona. Mes kepame duonas, pyragus ir pyragėlius pagal visų skonį. Tortai, ypatingai pyragai vestuvėms, krikštyms ir kitokioms iškilmingoms progoms. Užsakymai išpildomi kogeriausiai. Išvežiojame i krautuves ir privačius namus.

LDS CENTRO VALDYBA

50 Cottage St., Norwood, Mass.

Garbės Pirmininkas

J. E. Arkivyskupas Richard J. Cushing, D. D.

Dvasios Vadas

Kun. Pr. A. Virmauskas
50 W. Sixth Street, So. Boston 27, Mass.

Pirmininkas

Vincas J. Kudirka
37 Franklin Street, Norwood, Mass.

Vice Pirmininkai

Pranas Razvadauskas
5 G Street, So. Boston 27, Mass
Vladas Paulauskas
575 Lawrence St., Lowell, Mass

Sekretorius

Antanas F. Kneizys
50 Cottage Street, Norwood, Mass.

Finansų Sekretorius

Antanas Pell
32 Wilder Street, Brockton 68, Mass.

Idininkė

Blanche Čunys
409 W. Broadway, So. Boston 27, Mass.

Revizijos Komisija

Kun. Jonas Bernatonis
Benediktas Jakutis
Nell Meškūnas

Skaitykite ir platinkite "Šv. Pranciškaus Varpelį"!

Užsakyk savo vaikus "EGLUTĘ"!

JOHN DERUHA, M. D.

Inkstų, pūslės, odos, kraujo, vidurių ir kitų ligų gydytojas. Apžiūrėjimas ir kraujo tyrimas 3 dol. Priėmimo valandos 10-2 ir 4-9. Mokslius baigęs Europoje.

128 E. 86th STREET NEW YORK CITY

Virs Lexington Ave. požeminio traukinio stoties. Lengva privačiuoti iš visur. Atskiri laukimo kambariai vyrams ir moterims.

Tel. APplegate 7-0349

TELEVIZIJOS ir RADIO TAISYMAS BANGA

340 RIDGEWOOD AVE. BROOKLYN, N. Y.

Garantuotai taisoma televizija, kambariniai bei auto radio, stiprintuvai (amplifiers), plokštelių automatai (record changers).

Aptarnaujami rajonai: Brooklyn, Maspeth, Woodhaven, Richmond Hill, Ozone Park, Forest Hill, Jamaica.

Darbas atliekamas prityrusio techniko, pripažinto RCA Instituto, New Yorke.

Darbo valandos: kasdien nuo 9 val. ryto iki 8 val. vak. pirmadieniais nuo 9 val. ryto iki 6 val. vak.

WINTER GARDEN TAVERN, Inc.

Kabaretas

VYT. BELECKAS, savininkas

Baras, SALE vestuvėms, parengimams, susirinkimams, etc.

1883 MADISON ST. BROOKLYN 27, N. Y.

Tel. EV 2-9586 (Prie Forest Ave. stoties), Ridgewood

GERA PROGA ĮSIGYTI NAUJĄ VOKIETIJOJ VENTOS IŠLEISTĄ KNYGĄ:

JUOZO KĖKŠTO

E T A P A I

Poezija 1933-1953

Irišta, 142 p., kaina \$3.00

Užsakymus siųsti:

"Darbininkas", 680 Bushwick Ave., Brooklyn 21, N. Y.

SO. BOSTON, MASS.

BARASEVICIUS ir SŪNUS FUNERAL HOME

254 W. Broadway South Boston, Mass.
JOSEPH BARACEVICIUS
Laidotuvių Direktorius
Tel. South Boston 8-2590

ZALETSKAS

FUNERAL HOME
564 EAST BROADWAY South Boston, Mass.
D. A. Zaletskas, F. E. Zaletskas
Graboriai ir Balsamuotojai
Patarnavimas dieną ir naktį.
Koplyčia sermenims dykai.
NOTARY PUBLIC
Tel. SO 8-0815
South Boston 8-2609

PARSTUPAS

Parstupo šaknys jau buvo žinomos ir vartojamos kaip gyduolė nuo Hippocrito laikų, nuo plaučių ligų, nuo širdies nesveikumo, nuo sunkių skaudėjimų po krūtine ir skrepelvimų; kiti sako Parstupo šaknys gerai nuo šalčių, kosulio ir reumatiškų skausmų, ir suvalnimo k i e t ū vidurių. Prisiųskite mums \$1.00, tai mes prisiųsime jums kvoterį svoro Parstupo šaknų. O jeigu norite COD, tai bus \$1.25; į Kanadą irgi yra \$1.25.

ALEXANDER'S CO.

414 Broadway South Boston 27, Mass.

BROOKLYN - NEW YORK

Tel. EVergreen 7-4335

Stephen Aromiskis

(ARMAKAUSKAS)
Graborius - Balsamuotojas
MODERNIŠKA KOPLYČIA
423 Metropolitan Ave. Brooklyn, N. Y.

J. B. SHALINS-SHALINSKAS

Laidotuvių Direktorius
84-02 JAMAICA AVE. (prie Forest Parkway Station)
Woodhaven, N. Y.
Suteikiama garbingas laidotuves. Koplyčios nemokamai visose miesto dalyse; veikia ventilacija.
Tel. Virginia 7-4499

Tel. STagg 2-5043

Matthew P. Ballas

(BIELIAUSKAS)
FUNERAL HOME
M. P. BALLAS — Direktorius
ALB. BALTRONAS-BALTON
Reikalų Vedėjas
660 Grand Street Brooklyn, N. Y.
NOTARY PUBLIC

EVergreen 8-9770

Joseph Garszva

GRABORIUS BALSAMUOTOJAS
231 Bedford Ave. Brooklyn, N. Y.

GRAYMOOR VIENUOLYNAN

Kas sekmadienį ligi spalio 31 busai išvyksta nuo Consolidated Bus Terminal 41 St. ir 7 Ave, New Yorke 9 A.M. Tel. Wadsworth 3-7000; N. J. skambink MArket 2-7000.

Dialoginės Mišios 11.12.12:45 Ispazintys no 10 A.M. ligi 5 P.M. Sv. Antano novena, pamokslas ir palaiminimas 3 P.M.

TEN PAT UZKANDINE LAUKIAM IR PRIVATŲ AUTO.

Graymoor yra 5 mylios šiaurėn nuo Peekskill, N. Y. prie Route 9. Mišios kasdien 11 A.M. Kitom informacijom rašyti:

FATHER GUARDIAN, S. A. GRAYMOOR, GARRISON, N. Y. Tel. Garrison 4-3671-2-3

DAR GALIMA GAUTI ŠIAS "VENTOS" LEIDYKLOS

VERTINGAS KNYGAS

FILOSOFINIO TURINIO:

- A. Maceina, Didysis inkvizitorius, antroji papildyta laida, 221 p. Kaina — — — — \$2.00
- A. Maceina, Jobo drama, žmogiškosios būties apmąstymas, 240 p. — — — — \$2.00
- Pr. Gaidamavičius, Išblokštasis žmogus, benamio likimo perspektyvos, 280 p. — — — — \$2.25

IVAIRIOS:

- A. Vaičiulaitis, Valentina, romanas, 141 p. — \$2.00
- A. Baronas, Žvaigždės ir vėjai, novelės, 240 p. — 2.00
- A. Sabaliauskas, Nuo Imsrės iki Orinoko, lietuvių misijonieriaus patyrimai ir išgyvenimai keliaujant per svetimus kraštus ir tautas, 225 p. — — 2.50

Gaunama:

DARBININKAS

680 Bushwick Ave. Brooklyn 21, N. Y.

DARBININKAS

AMERIKOS LIETUVŲ LAIKRAŠTIS
— APJUNGES —
AMERIKA, LIS ORGANŲ DARBININKŲ IR LIETUVŲ ŽINIAS
630 BUSHWICK AVENUE, BROOKLYN 27, NEW YORK

NEW YORKO NAUJIENOS

BAIGIANTIS VASARAI

yra tikras malonumas sekmdienio popietę praleisti tyrame ore. "Darbininko" leidėjai T.T. Pranciškoni rengia sekantį sekmdienį paskutinį šiais metais pikniką-gegužinę šio laikraščio naudai Liet. Laisvės Parke, Linden, N. J. Nėra abejonės, kad visi mūsų bičiuliai ir lietuviškos spaudos rėmėjai mielai atvyks į šį mūsų parengiamą. Laukiame svečių iš Linden, Elizabeth, Newark, Harrison, Kearny, Bayonne, Hillside, Paterson, New Yorko, Brooklyno ir kitų apylinkių. Iš Apreiškimo parapijos bažnyčios Brooklyne eis autobusas, kurs pristatys piknikautojus į pačią vietą. Iš Brooklyno išeis 2 val. popiet ir bus Lindene iki 9 val. vakaro. Kelionė autobusu kainuos \$1.50 ten ir atgal. Būtų gera, kad norintieji užsakytų autobusvietas iš anksto D-ko administracijoje asmeniškai ar telefonu. Dėl oro nėra ko bijoti, nes ir blogam esant piknikas galės vykti.

Mirusio kun. St. Stonio metinių proga, Jonė Zukauskaitė pasirūpino, kad rugsėjo 5 pranciškonų koplyčioje Brooklyne būtų atlaikytos už jo vėlę šv. Mišios.

Pranė Lapienė, menininkų rėmėja, New Yorko Liet. Dail. Sąjungos nariu rugsėjo 11 d. 2 v. p.p. kviečia pietų į savo vasarvietę, Stony Brooke.

Rudzitas Aloyzas, šešti metai gyvenęs Elizabeth, N. J., energingai pasireiškia įvairiose katalikiškose organizacijose. Pastaruoju metu jis Elizabeth pradėjo tvirti lietuvių saleziečių gimnazijai neturtingų mokinių išlaikymui rėmėjų būrelį.

Brooklyno lietuviai enciklopedijoje

Lietuvių Enciklopedijos III tome, kuris jau atspausdintas ir siuntinėjamas prenumeratoriams, yra ir Brooklynas. Jam skirtas nemaža vieta, nepilnų 11 skilčių.

Pirmiausia supažindinama su Brooklyno miestu, geografinė padėtimi ir istorija. Tada prieinama prie lietuvių.

Pradedama nuo 1870 m., kai pradėjo lietuviai kurtis Brooklyne. Supažindinama su jų gyventomis vietomis ir dabartine padėtimi.

Parapijoms skirta nemaža dėmesio. Aprašomos Angelių Karalienės, šv. Jurgio, Apreiškimo parapijų istorijos.

Daugiausia vietos skirta organizaciniam lietuvių gyvenimui.

Jonės Zukauskaitės vedamoj vasarvietėj Bradley Beach, N. J., šiuo metu atostogavo Urbelenė su sūneliu, inž. A. R. Strazdis su šeima, Milukas, inž. Biratavičius su žmona, inž. Sušys su žmona ir Vaitkūnienė. Darbininkų Dienos proga (Labor Day) svečiams teikiama ypatingas pagiginimas. Vasaravimo sezonas baigiasi rugsėjo 13 d.

Trys lietuviai kunigai, gyvenantieji New Yorko apylinkėje, lietuvių saleziečių Italijoje esančioje gimnazijoje apsiėmė išlaikyti penkis neturtingus lietuvių mokinius. Du pasižadėjo padengti kiekvienas dviejų mokinių metines išlaidas, o vienas — vieno.

Į stud. ateitininkų stovyklą kuri vyksta prie Paw Paw ežero, Mich., iš New Yorko išvyko 32 studentai.

PAPILDYMAS
praeitame Darbininko nr., aprašant Liet. Enciklopedijos posėdį Philadelphijoje, per neapsižūrėjimą praleista K. Ostrausko pavardė.

mui. Jis New Yorke prasidėjo 1875 m. nuo vienos šv. Kazimiero draugijos ir augo šakojosi. Čia suminėtos įvairios kultūrinės, visuomeninės, politinės, pašalpinės, draugijos ar sąjūdžiai, chorai, mokyklos, šokėjų grupės, menininkų sąjūdžiai ir t.t. Taip liet. draugijų bei organizacijų sąrašas užima 4 enciklopedijos skiltes.

Apie lietuvišką spaudą Brooklyne šitaip rašoma:

1896 XI—XII M. Tvarauskas savo nedidelėje spaustuvelyje leido Lithuanian Weekly Magazin, bet tikrai tai buvusi sąsiuviniais leidžiama jo parašyta Siberija arba kanczos nekaltau. 1901—1903 kun. Varnagario spaustuvelyje buvo leidžiama Zvaigždė, 1904—1905 V. Karaliaus redaguojamas Spindulys. Nuo 1907 X 3 iš Plymoutho čia buvo perkelta Vienybė Lietuvininkų (nuo 1921 Vienybė). Zvaigždė ir Vienybė Lietuvininkų pradėjus Brooklyne leisti, atsirado ir daug spausdintų knygų (vis atmuštų iš tų laikraščių). 1908—1909 II 24 ejo iš Philadelphijos atkeltas kun. Drignaco redaguojamas lietuvių protestantų Tiesos Draugas. 1911 čia ejo juokų laikraštis Tarka. 1916 S. Šimkaus redaguojama Muz'ka. 1917 kuriam laikui iš Wilkes Barre, Pa. buvo atkelta LRKSA organas Garsas. 1910 III 17 — 18 B. įvyko pirmasis lietuvių laikraščių redaktorių ir leidėjų suvažiavimas.

1920 — 1928 čia ejo Biblijos tyrinėtojų mėnesis žurnalas Sargybos Bokštas. 1933 XII 1 — 1951 IV 15 čia buvo leidžiamas savitraštis Amerika. 1951 B. įsikūrus lietuviams pranciškonams, jų įsteigtoje spaustuvelyje spausdinami iš Bostono atkeltas Darbininkas, Ateitis, šv. Pranciškaus Varpelis, Aidai, Karys, Tėvynės Sargas, Į Laisvę.

Nepamiršta knygų bei gaidų leidyklų. Brooklynas pailiustruotas 6 vaizdais: Angelių Kar. bažnyčia, Apreiškimo parapijos choras, Apreiškimo par. mokykla, šeštadieninės Maironio mokyklos pirmosios laidos abiturientai su mokytojais, pranciškonų namai ir Brooklyno lietuviai lojalumo parade.

Dr. H. H. Kessler, West Orange, N. J., gavęs A. Lasker premiją už rūpinimąsi tuošais žmonėmis.

Prel. J. Balkūnas
trečiadienį, rugsėjo 1 d. 10 val. vak. kalbės per Ginkaus radiją Balfio vedamo vajuos reikalui.

Kun. V. Dabušis
Ateitininkų Federacijos Gen. Sekretorius rugpjūčio 26 jau išvyko į Chicagą baigtis visų paruošiamųjų at-kų kongreso darbų.

TARNYBOS LEIDINYS

(atkelta iš 4 psl.)

tiražas 500 egzempliorių. Leidinys turi apie 100 mokančių prenumeratorių. Turint galvoje jo didelį parankumą spaudos žmogui, Lietuvių Žurnalistų Sąjunga ir Lietuvių Rašytojų Draugija ragino savo narius ją prenumeruoti.

Faktas, kad mokančių prenumeratų yra tik apie šimtą, gali atšaldyti entuziazmą, nors tas liūdnas faktas neatšaldo mūsų bibliografo ryžto.

Knygų Lentynos siela yra A. Ružancovas, jo artimiausias bendradarbiai prof. V. Biržiška ir B. Kviklys.

O kad jūs prenumeruotumėt tą nepaprastą, mūsų gyvenimo sąlygose išaugintą leidinį, štai jo adresas: 602 Harvey St., Danville, Ill.

BOSTONO ŽINIOS

BALFO RINKLIAVA BOSTONE

Rugsėjo 11 d., šeštadienį, Balfio 17 skyrius daro viešą rinkliavą Bostono gatvėse, kuri remia J. E. Arkivyskupas Cushing, tačiau kurios pasisekimas priklauso tik nuo mūsų pačių. Remkime ne tik gausia auka, bet ir darbu — dalyvavimu rinkliavoje. Rinkėjai gali registruotis vienoje iš sekančių vietų: šv. Petro parapijos klebonijoje, pas pp. Išvaškas, Minkus bei Vakauzus — jų krautuvėse.

Cambridge, Mass.

Marijonos Radziukiniūtės, Nukryžiuotojo Jėzaus seselės vienuolinių rūbų įvilikimo apeigose Brocktone rugp. 16 dalyvavo kunigai kleb. Pr. Juškaitis, J. Petrauskas ir Al. Klimas. Su jos tėvais iškilmišė dalyvavo seserys, viena net iš New Jersey, giminės, pažįstami ir prieteliai.

Liet. Kat. Klubas
visuotiname rugp. 17 d. susirinkime valdybos nariai padarė pranešimus. Paaikškėjo, kad gražiai veikiama ir norima veikla dar pagyventi. Klubo piknikas pavyko ir gauta pelno. Tai pirm. Pr. Janiūno ir komisijos narių nuopelnas. Valdyba nuoširdžiai dėkoja rėmėjams ir atsilankiusiems.

Klubo šerinininkų susirinkimas buvo suauktas rugp. 23. Atsilankė ne daug, tai kitam kartui nutarta kviesti registruotais laiškais. Susirinkimas įvyks rugs. 3 d. Kviesti įgaliojtas Antanas Daukantas.

Marijos kongreso
užbaigime Kennebunk Port, Me., rugp. 15 dalyvavo daug mūsų žmonių. Buvo suorganizuotas autobusas ir daugelis vyko savais automobiliais.

Ligoniai
S. Skyrius, neseniai pirkęs namus Brocktone ir ten persikėlęs gyventi su visa šeima, susirgo ir paguldytas ligoninėje.

Mirė
Neseniai mirė S. Liutkienė-Jasiūnienė, o rugp. 21 atsisakė su šiuo pasauliu P. Strazdienė. Anksčiau ji gyveno Cambridge, o paskutiniu laiku Waltham, Mass.

Karšt. Patr.
Povilas Žukas, "Darbininko" skaitytojas ir Lietuvos vyčių veikėjas, atlikęs JAV karo tarnybą laivyne, praeitą savaitę grįžo atgal į Cambridge, kur atsikėlė gyventi ir jo žmona, L. Gražulytė, kilusi iš Worcester, Mass.

Kun. A. Klimas, anksčiau buvęs vikaru Brocktone, o vėliau Cambridge, persikėlė į Lawrence pas prel. Pr. Jurą.

Šv. Petro parapijos choro kvietimas

Šv. Petro par. choras nuo rugsėjo 9 d. pradeda darbą. Pirmas choro uždavinys yra pasiruošti arkivyskupo R. Cushingo fondo rengiamam koncertui, kuris įvyks spalio 3 d. puikioje Hancock Building salėje. Choras mokosi naujas O. Mrazeko mišias, kuriomis, jei užteks pasiruošimui laiko, pradės savo giedojimo sezoną bažnyčioje. Nors choras susideda iš nedidelio būrelio pasiaukojusių ir gerokai pralavinusių dainininkų, tačiau visiem balsam yra reikalinga papildymų. Klebonas, choro vadovas ir choristai labai pageidautų, kad mylintieji bažnytinį giedojimą jauno ir vidutinio amžiaus asmenys savo balsais prisidėtų prie choro išlaikymo ir pagerinimo. Be giedojimo bažnyčioje, choras plačiai veikia lietuviškos dainos populiarinimo srityje, turi nemažą repertuarą ir dalyvauja koncertuose ir tautiniuose rengimuose.

Nauji choro nariai priimami bet kuriuo laiku, tačiau pageidaujama, kad nauji dainininkai į chorą įsirašytų dar sezono metu.

Cambridge, Mass.
Marijonos Radziukiniūtės, Nukryžiuotojo Jėzaus seselės vienuolinių rūbų įvilikimo apeigose Brocktone rugp. 16 dalyvavo kunigai kleb. Pr. Juškaitis, J. Petrauskas ir Al. Klimas. Su jos tėvais iškilmišė dalyvavo seserys, viena net iš New Jersey, giminės, pažįstami ir prieteliai.

Liet. Kat. Klubas
visuotiname rugp. 17 d. susirinkime valdybos nariai padarė pranešimus. Paaikškėjo, kad gražiai veikiama ir norima veikla dar pagyventi. Klubo piknikas pavyko ir gauta pelno. Tai pirm. Pr. Janiūno ir komisijos narių nuopelnas. Valdyba nuoširdžiai dėkoja rėmėjams ir atsilankiusiems.

Klubo šerinininkų susirinkimas buvo suauktas rugp. 23. Atsilankė ne daug, tai kitam kartui nutarta kviesti registruotais laiškais. Susirinkimas įvyks rugs. 3 d. Kviesti įgaliojtas Antanas Daukantas.

Marijos kongreso
užbaigime Kennebunk Port, Me., rugp. 15 dalyvavo daug mūsų žmonių. Buvo suorganizuotas autobusas ir daugelis vyko savais automobiliais.

Ligoniai
S. Skyrius, neseniai pirkęs namus Brocktone ir ten persikėlęs gyventi su visa šeima, susirgo ir paguldytas ligoninėje.

Mirė
Neseniai mirė S. Liutkienė-Jasiūnienė, o rugp. 21 atsisakė su šiuo pasauliu P. Strazdienė. Anksčiau ji gyveno Cambridge, o paskutiniu laiku Waltham, Mass.

Karšt. Patr.
Povilas Žukas, "Darbininko" skaitytojas ir Lietuvos vyčių veikėjas, atlikęs JAV karo tarnybą laivyne, praeitą savaitę grįžo atgal į Cambridge, kur atsikėlė gyventi ir jo žmona, L. Gražulytė, kilusi iš Worcester, Mass.

Kun. A. Klimas, anksčiau buvęs vikaru Brocktone, o vėliau Cambridge, persikėlė į Lawrence pas prel. Pr. Jurą.

METINIS SUVAŽIAVIMAS

ALRK Federacijos N. Anglijos apskrities metinis suvažiavimas įvyks rugsėjo 26 d. sekmdienį, 1:00 val. po pietų šv. Petro lietuvių parapijos salėje prie 5-sios gatvės, So. Boston, Mass.

Suvažiavimam maloniai prašoma atsiųti atstovus visų Federacijos skyrių ir jai priklausančių draugijų. Suvažiavimas šaukiamas aptarti svarbiems reikalams prieš įvykstantį Clevelande ALRKF kongresą spalio mėn. pradžioje.

Lietuviams katalikams reikėtų dar tvirčiau susiorganizuoti savo Federacijoje, kuri per 48 savo gyvavimo metus yra atlikusi milžiniškų darbų, rūpinamasi bažnyčios, lietuvių ir labdarybės reikalais.

Gausiai dalyvaukime suvažiavime, kuriame teks nuspręsti atstovų siuntimą į kongresą, rinkti naują valdybą ir apsvaistyti visą eilę kitų reikalų.

Apskritis Valdyba:
Dėsiuos vadas **Kun. J. Vaitkūnas**, pirmininkas **V. J. Kudirka**, raštininkas **J. Beinoris**.

WAITKUS FUNERAL HOME
197 Webster Avenue
Cambridge, Mass.
PRANAS WAITKUS
Laidotuvių direktorius ir balsamuotojas
NOTARY PUBLIC
Patarnavimas diena ir nakti
Nauja moderniška koplyčia šermentis dykai. Aptarnauja Cambridge ir Bostono kolonijas žemiausiomis kainomis. Kainos tos pačios ir į kitus miestus.
Reikale šaukite: Tel. TR 6-6134

Klausykite LIETUVOS ATSIMINIMU
radijo valandas
Šeštadieniais 4:30-5:30 val. p.p.
Stotis WEVD
1330 kil. 97.9 MEG. (FM)
Direktorius
Jokūbas J. STUKAS
1264 WHITE ST. HILLSIDE, N.J.
WAverly 6-3325

Lietuvių Radio Draugijos Programos
J. P. GINKUS, Direktorius
Trečiadieniais 10 P.M.—WWRL 1600 kc.—5000 W.
GYVUOJA PER 23 METUS
Oro tangomis transliuojami įvairūs visuomenės pranešimai, naujienos, muzika.
495 GRAND ST., Tel. EV. 4-9293 BROOKLYN 11, N. J.
J. P. GINKUS AD JEZAVITAS J. VALAKAS
Direktorius Muzikos Dir. Pranešimų Dir.

GERBIAMAJAI
STASEI LIZDENIENEI,
mirus, jos sūnui Ričardui reiškiamo mūsų giliausią užuojautą ir kartu liūdim.
Bostono Liet. Vyrų Choras

Visi, kurie skaito Darbininką

Visi, kurie nori jį paremti

Jau dabar kalba ir ruošiasi vykti į paskutinį šiais metais

DARBININKO RUDENINI PIKNIKA

1954 m. rugsėjo - September 5 (Labor Day išvakarėse)

Piknikas bus jaukiame LIETUVIŲ LAISVĖS PARKE, LINDEN, N. J. 340 Mitchell Avenue

Programoje: ŠOKIAI, MUZIKA, UŽKANDŽIAI, GERIMAI

Pradžia 2 val. po pietų

Įeinant aukojama 75 centai

Šokių pradžia 4 val.

Maloniai kviečiame dalyvauti visus New Jersey ir New Yorko lietuvius.

Brooklyniečių patogumui užsakomi specialūs autobusai. Jie eis nuo Apreiškimo bažnyčios 2 val. po pietų